

O pravou lidskou velikost.

Když jsem četl tyto dny nové vydání „Deníku“ Amielova a „Nový středověk“ od Berdjajeva, vzpomněl jsem si na nedávnou polemiku s Ramonem Fernandezem ohledně našeho utíkání a skrývání se v nekonečnu a našeho popírání člověka, které se nám vytýká. Řádky Amielovy jsou opravdu pozoruhodny. Práví: „Křesťanství rozlomilo člověka na nitro a vnějšek, svět na nebe a zemi, peklo a ráj, a tak rozložilo lidskou jednotu.“ To se hodí Ramonovi Fernandezovi, ale čtěte dále: „Ano, rozložilo jednotu, aby tím sestavilo jednotu hlubší a pravdivější. Křesťanstvo dosud nestrávil ono mocného kvasu. Nedobylo ještě pravého lidství, neproniklo dosud dokonale do Srdce Kristova.“

Obdivuhodné, není-liž pravda? S tím souhlasí celá these Berdjajevova. Člověk není opravdu člověkem, než když je zcela zakotven v Bohu, než když Bůh je jeho středem. Když lidský duch obcuje s Duchem nejvyšším, nalézá v něm zákon svého života, osu své tvůrčí činnosti. Pak rozvíje se v něm celý člověk nejen vnitřní, nýbrž i vnější, jenž je odleskem prvního. Když však se člověk odloučí od Boha, když v sobě hledá svého středu, jest uchvácen všemi mocnostmi tohoto světa, jež v něm zaplaví ducha, zaplaví a pohltí! Ztratí v tom nejprve svou duši ale též její trvalou a blahodárnou moc nad světem, její sílu civilisační a svou schopnost štěstí.

„Člověk bez Boha přestává býti člověkem! Duch lidský se zatemní a uchopí se ho duchové nelidští.“ Tyto věty Berdjajevovy shodují se dokonale s větami Amielovými, které dí, že křesťanství staví zde prozatímně proti sobě člověka vnitřního a vnějšího, nebe a zemi, a to jen proto, aby tak zařídilo lepší a hlubší jednotu. Tato jednota je spojení člověka se svým zřídlem, který je zároveň zdrojem všech věcí. Je to jednota bohatá, protože zahrnuje vše, je to jednota pravá, protože posvěcuje nejskutečnější vztahy všech věcí, jednota plodná, protože dává zároveň světlo a sílu, jistotu a bezpečnost.

A hle, jak se scházejí oba myslitelé ohledně druhé části této these. Jestliže jsme pak zůstali při onom rozetnutí, praví Amiel, nemajíce ani nepravé jednoty pohanské ani pracné a pravé jednoty, kterou přineslo křesťanství, to proto, že jsme dosud nestrávil v sobě kvas křesťanství, že jsme dosud nepronikli dokonale do Srdce Kristova. Zdá se, že Berdjajev chce býti vykladačem, když za sebe píše: Lidé naší doby rádi říkají, že křesťanství nemělo úspěchu, že nespĺnilo svých slibů a že z toho soudí na nepravděpodobnost a absurditu návratu k němu. Ale to, že evropská společnost neuskutečnila křesťanství, že ho znešvařila a zradila, nemůže býti platným důvodem proti jeho pravdivosti a původnosti.

Nepravdivost křesťanských lidí jest nepravdivost lidí, zradou a poklesem lidí, slabostí a vinou lidí, není však nepravdivostí křesťanství, nepravdivostí jeho životnosti.

Závěr: Máme se zarputile zakousnouti do nesprávné jednoty, do nesprávné autonomie, která vydala člověka hmotným silám? Nikoliv, my se musíme vztyčiti a znovu postaviti do středu Božího, musíme rozvířiti velké duchovní hnutí, abychom našli pravé člověčenství. Toť význam nového Středověku, jenž se nám předkládá, nového středověku, zlaté doby, velké náboženské doby, která bude přivoděna nikoli sestupem, nýbrž novým soustředěním těch všech prvků naší tak bohaté nicoty, kterou pohrdá a zase kterou oslavuje Paul Valéry.

Fr. Lefèvre ukázal nedávno, jak renesance zabila středověk, a pravil: „Kdyby renesance byla našla středověk kvetoucí, nějakého svatého Anselma, sv. Tomáše Aq. neb Alberta Vel., nebyla by tak snadno zvítězila. Usmrcují se hnutí, která se již vlastně nehýbají, která jsou již mrtva.“

Snad je to poněkud tvrdé, ale, celkem správné. Jaké poučení! Usmrcují se jen hnutí neživotná, a to usmrcení je jen a jen správné. Neboť životné nauky a oživující zařízení a myšlenky potřebují, aby jim bylo slouženo. Není-li tomu tak, vítězí protivné hodnoty, třeba hodnoty pouze zdánlivé.

Víte, co to znamená? Chceme-li, aby naše hnutí mělo výsledek, aby křesťanská civilisace se znovuzrodila a přivedla nás k pravému lidství, chceme-li, aby znovu ožily krásné, široké obzory a pojetí středověku, v plné ceně, již jim podává souhrn dnešního pokroku, jest třeba, abychom brzo ukázali naší době nový, kvetoucí středověk, jejíž doba sama připravuje se uznati. Tu a tam v literatuře existuje již tento středověk, raší již ve filosofii, není němý v mystice a sociologii. To vše jest tu již v pupencích.

Hlavní ovšem jest vnitřní život. Nezapomínejme, že království Boží jest v nás. Jestliže nějaká životná myšlenka má zachrániti svět, zachrání jej tím, že získá a strhne dostatečný počet živých duší, aby se jimi obrodilo lidské pokolení.

Senex.

Silv. M. Brait, O. P., Zapři sebe...

Kurs duchovního života 21.

Jsmo povoláni vyjít ze sebe a dojít k Bohu. Máme býti dokonalí jako Otec. V zrcadle Boží podstaty má se ukójiti nás duch, má v něm spočinouti vůle věčně žíznivá a hladovící.

Cíl, nadpřirozený cíl jest nám dán. Jednou dosáhneme jeho vrcholu. Ale, tomu musí předcházeti úporné vystupování. Život Boží, nadpřirozené poznávání a objetí Boha, jak on se poznává a miluje, jest naším cílem. Abychom však došli k životu Božímu, musí zemřít život „náš“.

Život náš, totiž přirozený, musí ustoupiti životu Božímu, nadpřirozenému. Náš život přirozený musí se co nejvíce podříditi životu nadpřirozenému. Nesmí pronikat na úkor života vyššího a sám musí býti prozářen leskem života nadpřirozeného. Všimněme si dvojího způsobu očišťování našeho přirozeného života: očišťování a výchova prvých hnutí a pak přirozené, příliš lidské činnosti.

Co jest to přirozený život? Žít životem přirozeným znamená žít tak, jako by nebylo pro nás nadpřirozeného cíle, žít dle zásad člověka dne, časnosti tohoto světa. Žít jen přirozeně neb převážně přirozeně znamená zapomenouti, že jsme dítkami Božími, že život křesťanův jest určen, aby uskutečňoval zásady Boží. Přirozený život žene k činnosti, která vychází skoro výlučně z povahy, nesené k vnějšímu dávání sebe, neb ze zvědavosti, neb z potřeby rozptýlení, někdy snad i snahou domoci se cti, moci, postavení.

Přirozeným životem žít znamená pro křesťana faktický odpad od Boha, znamená sesazení Boha s trůnu srdce a mysli, znamená zbožnění sebe, přirozenosti své. Jak často se stává, že katolíci i tak zvaní dobří hoří činností, pracují, namáhají se, ale — kolikrát to nebývá práce pro Boha, kolikrát si při vší své úmorné práci ani na Boha nevzpomene, jak často se stává ta práce sportem nebo řemeslem.

Leč, o tom jsem již mluvil minule. Tentokrát chci sestoupiti hlouběji. Třeba zasáhnouti kořeny praktického naturalismu. Vedle duší povrchních, dýchavičných a v čase ztracených katolíků jest mnoho těch, kteří staví opravdu uvědoměně Boha na první místo, kteří mají smysl pro Nadpřirozený cíl, avšak podléhají ještě v mnohém a mnohém způsobu jednání člověka tohoto světa. Jedná se právě o nedokonalé ovládnutí hnutí přirozeného člověka. Duše Bohu oddané těžko se dají strhnouti k tomu, aby zhřešily s rozmyslem s ďábelskou rozkoší. Ale, ještě se dají kolikrát snadno strhnouti návaly různých hnutí, jichž si nedostatečně všímají.

Hoří v nás trojí žádostivost, těla, očí a pýchy. Z nich rojí se černé mraky snad denních pochybení. Hoří v nás ve všech onen požár. Toť přirozený člověk si žádá naplnění své přirozené touhy. Přirozený člověk vidí na světě své štěstí a proto chce míti vše, co vidí (žádostivost očí), přirozený člověk chce života přirozeného co nejvíce a co nejlépe užít (žádostivost těla) a chce být proto první a sám ve všem (pýcha života). Přirozený člověk jest štván těmito třemi běsy,

z nichž rodí se všechny hrůzy člověka přirostlého k zemi. Chce vše míti a mstí se tomu, kdo mu ublížil skutečně neb zdánlivě, nenávidí toho, kdo mu stojí v cestě, závidí těm, kteří urvali lepší sousto života, jeho pýcha vše snižuje, aby sebe vyvýšil...

Tak jedná člověk tohoto světa, Istivost, podvod, pokrytectví, krádež, násilí, krutost, zvířecká zvrácenost jsou vrcholy vyvíjející se zkažené přirozenosti.

Lidé Boží, snad se toho všeho nedopouštějí, ale přece často podléhají prvým záchvěvům zkažené přirozenosti. Člověk „přirozeně“, to je snadno, jsa totiž veden svou částí smyslovou, svými časnými perspektivami, dá se řídit těmi sklony, které v nás značí tvora s přirozeností, zasaženou dědičným hříchem.

Třeba umrtvovati tyto sklony, třeba zapíratí sebe, aby zvítězil Bůh. Velký cíl káže dbáti i nejmenších hnutí, neznatelných vlivů zasažené přirozenosti. Musíme býti na pozoru před neuvědomělým působením špatných našich sklonů. I nejslabší hnutí se rozrůstá v požár.

Křesťan toužící po dokonalém objetí Božím důsledně pleje býlí sobectví. Vtírá se někdy do duše pod tak jemnými odstíny. Jak často býváme žárlivi, děje-li se něco dobrého našimi bližními, místo co bychom jásalí, že se blíží království Boží. Znáte toto sobectví, které myslí, že jsme nenahraditelní, že sami vše dovedeme, že na nás vše závisí. Katolík umrtvuje v sobě hnutí učiniti se všude nejdůležitější a nepostradatelnou osobností. Znáte ty hromaditelé funkcí a úřadů, lidi, kteří jsou všude... Výsledek toho je vnitřní rozbití, vyprázdnění ducha a zánik všeho, k čemu přiloží ruce. Jinou jemnou vějičkou vrozeného sobectví je sobectví kolektivní, jemuž P. Garrigou-Lagrange vtípně říká nosismus (jako egoismus od ego, tak nosismus od nos). Je to snaha vše soustředit ne přímo kolem své osoby, nýbrž kolem společnosti, jíž jsme členy. Jest to zhoubná rakovina duchovních spolků a řádů, kdy členové jedné strany, spolku etc. chtějí celou církev stočiti kolem své společnosti. Vše ostatní vycházející z jiné společnosti snižují, nebo i vědomou konkurencí, pomluvou ničí.

Katolík ovládá sklon k sobectví, jenž pudí k pohodlíčku, jenž velí opatrníckost, jenž se hrozí oběti. Umrtvuje tento sklon, který vede k zbabělosti a zradě. Ovládá sobectví, nevidící než sebe, účinnou a snaživou láskou k bližnímu. Třeba více viděti v bližním duši, kterou nutno získati pro Boha, kterou možno službou získati. Musíme se naučiti obětovati hmotné statky, když jich uchování by tisíce odpudilo.

Jak snadno člověk vzplane nenávisť k nepřátelům církve. Když vidíme hnusný boj ještě hnusnějších lidí pro cíle nejhnusnější, vzkypí v nás krev. Člověk lehko nenávidí. A i to dlužno potírati. V zárodcích! Nestačí jen trpělivost k nepřátelům. Milovati musíme i jejich duše sbratřené s námi v Krvi Kristově. Jsme povinni modliti se za jejich obrácení a spásu. Jinak nejsme více než pohani, jinak jednáme dle zkažené přirozenosti člověka tohoto světa, jenž se mstí a nenávidí, co nemůže zničit. Křesťanu více na tom záleží, přivede-li bratra ke Kristu, než dosáhne-li jeho potrestání. Kdyby mělo vzniknouti pohoršení tisíce strhující, raději obětovati, co i je tak potřebné jako plášť, jak velí Ježíš Kristus.

Duch naší očistné snahy na přirozeném člověku jeví se v potlačení pýchy a pokrytectví. Musíme zemřítí hříchu z lásky k Bohu. Lesk a chvála nesmí býti vedoucími při naší snaze a zbožnosti. Nečínme dobra pro lidi, nýbrž pro Boha.

Velmi rozšířenou chybou u duší nedokonale zbožných je sklon k posuzování. Přirozenost naše sklání nás k duchovní pýše, vyvyšující nás na vrchol svatosti. Duchovní pýcha líčí nedokonalým duším jejich vnitřní vysokou hodnotu. Co pak snazšího, než že takové duše se domnívají, že jsou povolány, aby soudily své bližní. Z dohadů, zdání, jistých známek, jež mohou znamenati tisíce věcí, usuzují na cizí špatnost a chyby. Leč, kdo nás ustanovil soudcem nad našimi bližními? Jen Bůh vidí skryté propasti nitra. Co není nad slunce jasnější a zjevnější, nesmíme bližnímu podkládati. Bližního svého nelaskavě soudí jen ten, kdo v něm vidí soupeře a ne bratra v Kristu.

Rozum náš dychtí po vědění. Ale, nesmíme jíti slepě cestou vědění. Věda bez lásky je neužitečná a mrtvá. Třeba hledati vědění, abychom lépe našli Boha a to v každé vědě a v každém poznání. Zvláštního umrtvování žádá tato touha po vědění, jež nás lehce odvádí k Bohu. Touha po vědění je dobrá, je-li umrtven její přirozený osten, zapomnění totiž věcí vyšších a utonutí v pomíjejícím, krásná je touha po vědění, je-li tak umrtvena její přirozená

stránka, že vše je prozářeno v ní nadpřirozeným cílem, když se snažíme více vědět pro Boha a pro bližní. Třeba tak studovati, aby litera nezabíjela ducha, aby pro poznatky přirozené nebyla opuštěna hlavní věda, věda Boží.

Tělo žádá si přirozeně všeho pohodlí, všech rozkoší, úlev, požitků. Prchá před zbytečnou únavou pro přirozenost. Následuje-li křesťan tohoto přirozeného sklonu, stane se z něho slepice, hrdina papučí a županu. Nepopouštějme této žádostivosti těla, třeba v této jemnější podobě. Právě proto, že vidíme pod žádostivostí těla jen nejhrubší poklesky a nevidíme těchto jemných vláken, proto je mezi námi tolik otroků těla a jeho žádostivosti, kteří se rozhořčují nad výstřelky této skvrny, již mají sami zalepené oči i srdce. Velkodušností, obětí, nadšením plodným a činným potírejme přirozené tíhnutí k tomu, co se líbí tělu.

Přirozené sklony a prvá jich hnutí stahují nás k zemi, od níž chceme odraziti. Podobně jest nebezpečné oddání se čistě přirozené činnosti, přirozenému způsobu činnosti, jež by měla býti svou povahou nadpřirozená.

Jsme tvory rozumnými a proto se máme snažiti jednati rozumně. Naše jednání budiž čím dále tím dokonalejší, to jest rozumnější, uvědomělejší. Snažme se konati své dílo čím dále tím méně mechanicky, dělati vše pro cíl lepší, dokonalý, a vědomě svůj cíl dobrým úmyslem zaměřovati k nadpřirozenému.

Nemožno zároveň sloužiti dvěma pánům, nemožno zároveň oddati svou činnost dvěma cílům. Buď převládne cíl přirozený, naše já nebo Bůh. Jen jedno z nich může míti svrchovanost nad naším životem.

Naše povolání nesmí nás tak zaujmouti, abychom se stali jeho bezduchými otroky. Naše životní povolání musí býti prostředkem k vyplnění vůle Boží, musí nám býti mostem. Nesmíme si učiniti bůžka ze své vědy, nesmíme se státi strojem.

Co katolíků žije dvojím životem, všedním a svátečním. Šest dní pro svět a sedmý Bohu. Ne, celý život musí býti Boží. Nesmíme se tak oddati své přirozené práci, abychom ztratili s dohledu nebeské obzory. I nejběžnější práce musí býti posvěcena úkonem lásky, která přijímá v povolání vůli Boží, chtějící ten svět s celou jeho organizací. Musíme umrtvovati v sobě sklon čistě přirozeně se vybití v životě a náboženství užívati jako pilulku.

Lidská přirozenost tak má nás ukovány k sobě, že nás strhuje svou povahou i při jednání našem, jež třeba i Bohu slouží s chybami zraněné přirozenosti.

Toť přirozený a nikterak nadpřirozený způsob, jímž prudké povahy nedovedou jinak jednati než výbojně, prudce, jejich činnost jest nerozvážná, unešena povahou. Povaha přirozeně výbušná musí umrtvovati svůj neklid, své jednání nejednotné a nedůsledné, neklid, jenž ruší lidi usebrané. Povaha horká musí rozumem a moudrostí mírniti svůj žár, aby nevybočila, aby neublížila, aby nedolomila nalomené třtiny a nehasila doutnajícího knotu. Co tu třeba umrtvovati, jest sebeláska, která se jeví snahou ukojiti svou dravost za každou cenu. Jen tak se dá zabrániti překotnosti, ukvapenosti, zmítání, jež se protiví duchu Božímu, v jehož míru máme žíti.

Aby mi bylo rozuměno, něco jiného jest svaté nadšení, vedené Duchem Božím, jež je ohleduplné a plné silné lásky, jež hojí a unáší k Bohu. Od něho oheň urážející divokosti liší se jako dým od skleněné cetky.

Ještě subtilněji jeví se otročení přirozenosti v čistě přirozené horlivosti. Služebník Boží a duší pracuje v určitém úseku apoštolské činnosti. Nemá-li hluboko vrytý poslední, nadpřirozený cíl své činnosti, dá se zajmouti cílem nejbližším, třeba tím nejprotivnějším, kterému se říká „úspěch“. Vidí právě, řekněme, prospěch svého podniku, svého řádu, svého zařízení, svého náboženského sdružení. Teď se pouští do slepého boje. Spouští zřetel s milostí, neumí čekat, neumí trpělivě, drobně, ve skrytu pracovati. S halasem řítí se vpřed, a když opadnou mraky zvířecího prachu, vidíme, že leží bezduchý u nějaké hromádky štěrku, které se mohl a měl vyhnouti, nebo vidíme jej duchovně vysíleného a omrzělého seděti v polovině cesty... Defecerunt in via... Co mnoho je takových horlivců, kteří znechuceni prací a snažením vlekou se pak celým životem jako smutné trosky. Jejich dílo se tak rychle rozpadlo, jako bylo rychle zbudováno. Málo stavěti na milosti, více na nafouknuté horlivosti, která se ukázala základem slabým.

Takový člověk totiž, protože myslí jen na nejbližší cíl, jenž se tak stane cílem přirozeným, myslí a jedná čistě přirozeně, užívá prostředků výlučně lidských. Hrozná odpovědnost padá na takového vůdce, který zesvětštl apoštolát, práci, myšlenku Boží!

Lépe by učinil, kdyby mírnil svou horlivost, kdyby více si stavěl před oči cíl poslední, nadpřirozený. Pak by více pil ze zdrojů nadpřirozených, jeho dílo by mělo ne časný, oslnivý úspěch, nýbrž bylo by vítězstvím Božím, užitek duší.

Přirozená touha v tušené a cítěné krátkosti života mnoho, vše uskutečniti svádí k nedočkavosti. Jsou krásné duše, které stále vidí nadpřirozený cíl, vše očekávají od milosti, ale nečekají dosti trpělivě a nadpřirozeně na okamžik Boží, na chvíli milosti. Ani ti ještě nejsou dosti vnitřní. Chtějí rychle jednati ve věci, která musí jednou býti provedena. Mají však čekati na pokyn Boží. Vpadají svým jednáním do nejnevhodnějších okolností a tak jednají často vulgárně, všedně. Odtud ty časté nešťastné zásahy duší, které neumějí čekati velkomyslně, trpělivě, milosrdně. Lámou mrazem zkřehlé květy, které mohly svým dechem vzkřísiti, vrhají v život díla, jež jsou dobrá a potřebná, ale — pro okamžik nevhodná. Zapadne dílo a dlouho se nikdo neodváží obnoviti podnik diskreditovaný, jehož by za chvíli bylo třeba, nesmírně třeba. Křesťan se musí učití úpěti stále a stále k Bohu, velká díla předcházeti ještě většími modlitbami. Nesmí z nedočkavé marnivosti vrhati se do boje, nýbrž jen na pokyn milosti zasáhnouti v pravý okamžik. Jinak ztrácí takový nedočkavec smysl pro nadpřirozeno, jak ukazuje případ Petra domlouvajícího Kristu, aby se vyhnul utrpení. Takový duch nechápe pronásledování církve a Pravdy a jejich služebníků, ač bylo výslovně předpověděno. Nechce ho, chce hned, hned vítězství. Zatím Bůh si vezme svou korunu, až se mu zalíbí.

Boj, vytrvalý boj tomuto světu, jenž nás v naší přirozenosti stlačuje dolů, boj jeho sklonům, boj jeho způsobu, aby vnější člověk se zmenšoval a zmíral a aby rostl a mohutněl k vítězství duch Boží.

P. Em. Soukup, O. P., Pracoval jsem více...

Kurs duchovního života 22.

Mistr velikých myšlenek v málo slovech píše korintským křesťanům: „Pracoval jsem více než oni všichni, ale ne já, nýbrž milost Boží se mnou.“ Vyslovil program dělníka země i dělníka duše. Program práce, záhada práce zabíraly vždy pozornost nejlepších duchů. Lidstvo kolísalo a kolísá mezi pohrdáním prací, snášením práce a zbožštěním práce. Kde se nehodnotí a nekoná práce ve smyslu moudrosti svatého Pavla, tam se pracuje nadarmo; „pracovati více“ v duchu slova Učitele národů jest nalézti v práci pomůcku rozvoje duchovního života.

Smysl práce jedině tehdy je správně pochopen, spojí-li se práce s náboženstvím.

Je totiž třeba věděti, co je práce ve svém základním významu. Pracovati není hřáti si, zvíře nepracuje; rozdíl tvořen je cílem. Zvíře nezná cíle, tedy nepracuje; hráti si je pohyb bez cíle, tedy není prací; vědomý pohyb za uvědoměným cílem je práce. Práce je pohyb, činnost těla i ducha zároveň. Proto je kdesi napsáno, že „nepracovati znamená ohrožovati zájmy duše“.

Jak spojití práci s náboženstvím?

První stránka bible dává první pokyn: „Pojal tedy Hospodin Bůh člověka a postavil ho v rozkošném ráji, aby jej vzdělával a hleděl si ho“ (Gen. 2, 15). Začátek moudrosti dělníkovy: cílevědomá práce z rozkazu Božího. Tak pracuje věřící člověk, aby jeho práce nebyla hraním nebo pohybem zvířete za potravou a požitkem. Ten začátek moudrosti dělníkovy naučí každého dělníka klidnému a spokojenému pracování. Má tak svou tělesnou nebo duševní práci spojenou s náboženstvím. Vidí, že práce obsahuje větší a vážnější hodnoty, než je pokrm a požitek, tuší vyšší cíle a je vymaněn z tyranie těchto dvou cílů, jimiž výlučně sledovanými se vědomě staví do řad živočišstva bez rozumu a ovšem jest i jeho údělem nespokojený shon zvířete.

Tuší vyšší cíle a svatý Tomáš Akvinský (I. 102, 3) poskytuje myšlenky k hlubokému poznání. Praví, že práce prvních lidí v ráji nebyla unavující, nýbrž milá, „protože člověk poznával a osvědčoval své schopnosti“ a možnosti stále vyšší a radostnější.

Druhý pokyn, abychom „pracovali více“, bychom konali práci hodnotnější: prací se máme osvědčiti. Před kým a jak? Po smělém náběhu rána, po úporném boji dne donucuje cosi myslícího člověka nejen k pohledu zpět, nýbrž i k jakési skleslosti, nespokojenosti se dnem a jeho prací. To se hlásí ono u většiny lidí málo poznané vědomí, že se má člověk prací osvědčiti — a zároveň zřetelný pocit nedostatečnosti.

„Když jsi se celý den marně namáhal, polož tento clen jako oběť na oltář svého života a aspoň ti nezdar bude požehnán.“ Je to rada, ale slabá, nikoli celá. Pracujeme, aby nezdarů bylo co nejméně, pracujeme, abychom se osvědčili, jako dělníci, znající své práce celý cíl. A cíl označuje zase toto slovo: „Země a věci a příležitosti k práci jsou nám dány nikoli v majetek, jehož bychom požívali, nýbrž jako příkaz, abychom se na nich stali hlubokými a vážnými lidmi.“ Abychom táhnouce svou brázdou nemyslili napřed a hlavně na to, jak bychom se zevně obohatili, nýbrž jak bychom sami zráli věčnému světu vstříc.

Svatý Tomáš řekl: „...osvědčovali schopnosti a poznávají stále vyšší možnosti schopností.“ I když člověk jen dvěma prsty jedné ruky pracuje, ty dva pracující prsty udržují v činnosti více, než dvě mohutnosti těla i duše. A k jich prohloubení, k jich vzrůstu má přispěti práce dvou prstů.

Každou hodinou práce se státi lepším člověkem. Lepším člověkem se staneš, když užíváš schopností a sil podle Božího zákona, nikoli proti němu, nikoli vedle něho, nedbaje ho. Lepším člověkem se staneš, když budeš mít vědomě Boha u sebe při práci: jako dozorce, jako vzor, jako přítele, jako soudce, jako odměnu.

To je vlastní spojení práce s náboženstvím — s Bohem. Maje Boha jako dozorce, nenecháš žádnou schopnost ležeti ladem. Maje Boha jako vzor, budeš konati práci dokonalou; Bohu příteli při práci dovedeš povědět slovo radosti, stesku, prosby; před Bohem soudcem neporušíš při práci spravedlnosti; Bůh odměna práce tě naučí „pracovati více“, pracovati výše, za vyššími cíli, než je země, nedávali práci pouze tělu, nýbrž i duši.

„Milost Boží pracovala se mnou“ řekl svatý Pavel — zalíbení a pomoc Boží. Jaký to pak rozdíl mezi prací a prací, mezi pracováním a „pracováním více“. Při pracování může člověk proklínati a vražditi. Ale při tomto „pracováním více“ je člověk spojen s nebem, pracuje ve skutečném ráji, nevraždí, nýbrž dává život nejkrásnějším hloubkám duše. Ovoce věčnosti nese tu každá námaha, každá krůpěj potu, každé protivenství, každé nezasloužené zkrácení. Člověk se obrací dovnitř a tím se obrací vzhůru, stává se vznešeným, svatým dělníkem.

„Vídám u nejopovrženějších zaměstnání skvostné lidi, ušlechtilější než mnohé veličenstvo; a často jsem se zklamán odvracel od lidí tak zvané lepší společnosti, poněvadž jsem na nich nenalezl ni lepšího a všechno horší.“ Zkušenost, kterou má každý, kdo ví, co je „pracovati více“.

Svět dnes tolik pracuje a chce dosáhnouti práce dokonalé. Amerika si tak zakládá na svém vynálezu spolku pro dokonalé pracovníky, že jej vyváží přes moře. Ale nerozumějí hloubkám křesťanství a proto na konec se jejich dokonalý pracovník opírá o heslo odpovědnosti. Komu? Odpovědnost účinná může býti jedině tomu, komu neuklouzneme a jenž jest neúprosně nestranný. Odpovědnost tedy komu? Sobě? Není potměšilejšího straníka nad člověka vůči sobě. Lidem? Ti nás vždycky nedopadnou, i kdyby měli kolem nás desatery kontrolní hodiny: Jen cítí-li člověk odpovědnost Bohu, cítí ji opravdu a jest ji znáti i z jeho práce. To však je dokonale jenom tehdy, pracuje-li „více“.

Konečně i práce má svou symboliku. Člověk prý je v malém, co je vesmír ve velkém; člověka práce vnější je obrazem práce vnitřní, práce na hmotě je podobna práci na duši. Dělník vnější práce rukama nebo duchem může živiti duši nejkrásnějšími myšlenkami o práci na duši. Proč mluvíme o duchovní brázdě, zasévání, plení, odřezávání, popisování prázdných stránek duše, znesvářeném nebo krásném obrazu duše, o počítání, shromažďování pokladů, vydávání účtů, kupování a prodávání a tak dále? Symbolika práce. Jí rozuměti a jí se obíratí jest „pracovati více“.

Te Deum laudamus...

Přeložil Ant. Štemberg.

Tebe Boha chválíme, Tebe Pána slavíme. Tebe Otce věků celý vesmír ctí pln vděku.	Syna tvého velebného, pravého a jediného, Ducha také Těšitele přesvatého.	obdařeni budem se svatými. Dej, ať spásy dojde, Pane, národ tvůj, žehnej dědictví své a je ochraňuj. Kraluj nad ním, na věky jej vyvyšuj.
Tobě všichni andělé, Tobě nebestvo i moci veškeré, Tobě Cherubi i Serafin stále pějící láskou rozžati:	Ty jsi slávy Král, ó Kriste. Ty jsi Otce od věčnosti Syn.	Tobě denně dobrořečíme. Od věků až po vše věky jméno tvé vždy chválíme.
Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů. Nebesa i země plny jsou tvé velikosti zjevné.	Tys se nezalekl lůna Panny čisté, člověkem se chtěje stát a svobodu mu dát Ty jsi zlomiv smrti osten ničící, říši nebes otevřel pak pro své věřící.	Rač, ó Pane, tento den i chrániti nás před hříchem. Nad námi se smiluj, Pane, nad námi se smiluj.
Tebe slavný apoštolů chór, Tebe přečtený proroků všech sbor, Tebe skvělý mučedníků chválí voj.	Ty teď sedíš v slávě na pravici Boha Otce. Ty jsi uznán právě za příštího soudce.	Kéž tvé milosrdenství jest, Pane, nad námi, jakož doufáme v Tě svými prosbami.
Od země až v samé nebe slaví svatá církev Tebe: Otce velikostí nezměrného,	Pročež prosíme Tě: Pomoz služebníkům svým, které vykoupil jsi drahým proudem krvavým. Dej, ať slastmi nebeskými	V Tebe vždy jsem doufal, Pane, na věky ať se mi zahanbení nedostane.

K. Reban, Liturgické posvěcení času.

Pokračování.

b) Ústředním sluncem v říši Ducha sv. jest nejsvětější Svátost oltářní. „Svátosti jsou pro lidi, v jejich prospěch. Proto dovoluje církev každému knězi denně konati oběť mše svaté a vroucně přeje si toho, by věřící i ve všední den vyhledávali mši sv., a jsou-li v posvěcující milosti a mají-li pravý úmysl, aby denně svátostně přijímali Tělo Páně, při čemž nežádá církev větší přípravy ni důležitější, než jaké jsou možný každému v jeho poměrech. Eucharistická oběť není pouze rozpomínka a časové zpřítomnění lásky Ježíšovy na kříži. Ve mši svaté opravdu sám Kristus znovu jedná, znovu sebe přináší v oběť a přivlastňuje její plody a užitky všem, kdo jsou toho schopni. Svátostná oběť Ježíše Krista je studnice věčného života a síly v katolické církvi. Vyznačuje jednak nejvyšší oslavu Boží, jednak účinnou milost ve všech potřebách nadpřirozených a pomoc ve mnohých tísňích přirozených. Ze mše svaté vychází síla, kterou církev ustavičně se ohrožuje a posvěcuje. Jen dlužno sehnouti se pro doušek z tohoto pramene, vztáhnouti ruku po tomto

daru Božím, jímž jest Bůh sám. Připojme se k oběti Kristově: zasvěťme Bohu sebe, své síly, svou vůli, své práce i kříže, chtějme a konejme, co jest k oslavě Boží a život náš bude užitečný a poplyne pravým směrem. Jsme-li přítomni mši svaté, připomeňme si, že také my jsme spoluobčtíky jejími, a užijme tohoto práva, které nám církev několikrát dává v modlitbách mešních. Tím spojíme se těsněji s Kristem Eucharistickým, živěji sobě uvědomíme, co pro nás zde působí, a v tom všem dostane se nám nových, velmi mocných mravních podnětů.

c) Církev zasahuje do všedního života i jinými způsoby. Nejsou sice všechny liturgickými prostředky v pravém slova smyslu, není to veřejná, úřední bohoslužba, konaná jménem církve od osob k tomu posvěcených a zplnomocněných, přece však i tyto výzvy k soukromé modlitbě a k soukromému náboženskému úkonu jsou jaksi pokračováním liturgie a udržují spojení mezi chrámem a dílnou, mezi bohoslužbou a prací či odpočinkem. Denně třikrát církev hlasem posvěcených zvonů volá věřící k modlitbě Anděl Páně. Ráno, v poledne a večer máme se vrátit se svými myšlenkami před onu velikou pravdu o vtělení Syna Božího, v níž jako v jádru buněčném celý strom jest obsaženo celé křesťanství se svými pravdami o existenci Boží, o Trojici Boží, o lidské duši, o tajemství vykoupení a milosti. Sotva která jiná modlitba má obsah tak vznešený jako toto „Anděl Páně“. Je v té modlitbě nesmírně více než poetický půvab ranního a večerního klekání, jak je opěvali již nesčíslní básníci; jsou v ní nejvyšší a nejbláživější náboženské pravdy a naše mysl stojí před třemi Osobami božskými a před Marií, nejkrásnější, nejsvětější bytostí lidskou a nejpokornější dívkou Páně...

Ve čtvrtek večer po klekání vypravuje zvon ještě o smrtelné úzkosti Páně v zahradě getsemanské, v pátek ve tři hodiny odpoledne kvílí nad smrtí Páně na kříži. Tak pečuje starostlivá matka duší, bychom nezapomněli ve shluku prací a víru zábav, abychom stále pamatovali vděčně, soustrastně a spolu se povzbudili k tomu, bychom my i celá naše doba vrátili se ke Kristu a nemařili ovoce Jeho umučení. Žel Bohu, že ti kovoví hlasatelé našich věží a vížek dnes obyčejně mluví jen k hluchým duším, v nichž není místa pro náboženské dojmy a úkony!

Listujeme-li v rituálu, knize, jež obsahuje obřady katolické církve, neubráníme se dojmu, s jakou něžnou péčí provází nás církev na každém kroku: s námi se raduje, s námi pláče; nic jí není malicherné, nedůstojné, chápe, jakou cenu má pro rolníka osení na jeho nivě i ta němá tvář v jeho stáji; s účastí sleduje jeho starosti způsobené suchem či přílišným deštěm, bouří nebo nákazou obilí. Doma u rodinného krbu, na cestách, ať užíváme jakýchkoli dopravních prostředků, ve zdraví i v nemoci, v míru i strasti rodinného života, přátelství a společenské - u sebe církev nám žehnající a ochranu Boží na nás svolávající. Má církev vzácný jemnocit pro radosti i starosti rodinného života, přátelství a společenského života vůbec: modlí se za děti zdravé i nemocné, za přátele, za pořádek a svornost mezi všemi stavy. Kolik mravních a sociálních ideí jest obsaženo v těchto modlitbách, jež neostýchá se církev dle potřeby vložit i do mše svaté! Z modliteb misálu a rituálu bylo by možno sestavit výbor nejlepších modliteb pro nejrozmanitější potřeby a okolnosti, modliteb, které by poučovaly, těšily a povzbuzovaly světlem a silou víry. Není naivností, spojuje-li křesťan v živé víře všechny dary života s původcem všeho, s Bohem, a prostá matka, která žehná křížkem bochníček chleba, prve než z něho dětem ukrojí první skývu, má mnohem více praktické moudrosti životní než filosof, který si s náboženstvím neví rady. Zachovejme a udržujme tradičně tyto náboženské obyčeje v denním životě, tím uchováme životu kus hlubšího, vážnějšího pojetí. Sem patří také křížek anebo obrázek Panny Marie, který býval jindy ozdobou každé dívky a který dnes nosí sotva jedna z tisíce... A přece, jestliže nitro duše odpovídalo této vnější okrase, byl ten křížek anebo medalionek ochranou i povzbuzením ctnosti. Stejný účel měly obrazy a sochy svatých v příbytku, na domovním štítě, kříže, Boží muka a kapličky u cest, na památných místech apod. Oč nás ochuzuje moderní doba svou sekularisací, zesvětštěním a odnáboženštěním života! Vždyť takový kříž anebo kaplička pod stínem stromů srostly s krajinným prostředím a vytvořily celek esteticky cenný, cennější jistě než moderní šablono vité mohly a pomníky padlých, sochy Husovy a tak dále. A ty sochy a kříže zvaly k sobě pocestné; ti se zastavili na Otčenášek a posilnění brali se dále svou cestou; rolník, dělník na chvíli přerušil lopotné dílo, zamyslel se a povzdech modlitby z jeho prsou vznesl se ke kříži; ten pohled na Krista nalil nových sil, těšil a uschopňoval k vytrvalosti... Jsme dnes při všem komfortu a hmotných prostředcích spokojenější, než bývali naši „naivní“ katoličtí předkové? Nezabavili jsme se tím útěchy a mocných motivů etických?

d/ Nelze se nezmínit zvláště ještě o jednom prostředku, kterým církev velmi vlivně zasahuje do denního života, by všednost jeho posvětila. Jsou to svátky svatých; nejen zasvěcené, nýbrž denní památky na toho či onoho světce. Tito

světci, jichž památku klade církev dnes, zítra a tak dále, to jsou naši přátelé, přímluvčí a prostředníci a mimo to: naši vzorové dobrého, ušlechtilého života. Jejich život je příklad vítězného přemáhání těla, světa a ďábla a mravního zdokonalování. Vidíme na světcích, v čem spatřuje církev pravou velikost, cenu a krásu i prostičkého na pohled a všedního, bezvýznamného života. Nehledá mimořádných, geniálních věcí, nýbrž vidí velikost ve věrnosti v malém, ve vytrvalosti, obětavosti a svědomitosti, v konání povinností a hlavně v lásce k dobru, v lásce, jíž není nic těžkého a jež stále dokonaleji vzdává se sebe sama. Tím rosteme k pravé velikosti a dáváme svým dnům nejlepší obsah. Toho vzorem jsou nám životy světců den co den, tato škola, v níž církev prakticky učí mravnosti a to názorně a ze života pro život. Má při tom na lidské smýšlení a jednání mnohem pronikavější vliv než všechna laická morálka.— Kéž stanou se zase životy svatých denní neb aspoň nedělní a sváteční čítankou v našich rodinách!

P. M. Habáň, O. P., Kristus zdroj života.

Dokončení.

Bůh určil člověku podivuhodný plán svatosti, aby ho zahrnul otcovskou láskou a ukázal mu svou velebnost. Podivuhodná jsou díla Páně. Církev svatá projevuje často svůj údiv: „Bože, jenž jsi podivuhodně utvořil bytost lidskou a podivuhodněji ji vykoupil...“ (Offertor. mše svaté). Velikost díla Páně a jeho podivuhodnost se jeví právě v rozsáhlém plánu Boží moudrosti k přivedení ztraceného lidstva k sobě.

„Vyvolil nás ve svém Synu, v němž ustanovil vše obnoviti a přivésti všechna srdce pod jednu hlavu, aby všichni byli jedno a hlavou jejich aby byl Kristus.“ (Efes. I. 10.) Podivuhodný mystický strom duchovního života vyrůstá z vůle Kristovy na zemi, jehož kořenem zůstává Kristus, aby dával sílu a život. Věřící jsou ratolestmi, jejichž duší prýští život kořene, život Kristův, život Boží.

Vtělením Syna Božího uskutečňuje se život mystického stromu. Věčné Slovo, které bylo u Otce a jsouc Bohem, (Jan I. 1.) stalo se tělem; (I. 14), zůstal Bohem, vzal lidskou přirozenost, aby spojil Boha s lidstvem a stal se prostředníkem.

„Já jsem život,“ mluví Kristus, „přišel jsem, aby měli život a to v hojné míře...“ (Jan X. 10.) Toť zřídlo naší svatosti.

Přirozený zákon, který vtiskuje Bůh do duše každého člověka, mění se v nadpřirozeném řádě ve svatost, v účast na Božím vnitřním životě, jenž jest svatost sama. Mysl naši ozařuje vyšší oheň víry, jenž jest účastí na poznání Božím, v němž Bůh od věčnosti nazírá na svou bytost.

Jsme ratolestmi na mystickém těle Kristově, obživovanými plností života Kristova. Milost Boží jest zdrojem, který svlažuje mystickou zahradu církve, prýštící z otevřeného boku Kristova.

Kristus spojiv se s lidskou přirozeností v božské Osobě, pomazal svou lidskou přirozenost podstatnou svatostí, vytékající z největšího spojení, jaké může býti s Bohem, jenž jest svatost sama. V pojmu svatosti jsou zahrnuty dvě věci: Vzdálenost duše od hříchu a od všeho, co by ji mohlo poskvřniti, a pozitivní a hlavní část: spojení s Bohem. Lidská přirozenost v Kristu, poněvadž je spojena s Božskou osobou, jest zahrnuta dvěma zdroji, z nichž prýští svatost, jest neschopnou hříchu, poněvadž je Boží a je spojena co nejúžeji s Bohem, v osobě.

Podstatná svatost lidské přirozenosti spočívá v hypostatickém spojení s božskou osobou. Jako člověk Kristus byl naplněn i milostí posvěcující, a to v takové míře, „že z jeho plnosti jsme všichni obdrželi“ (Jan I.)

Lidská přirozenost jsouc spojena co nejúžeji s Bohem, přirozenost jest u pramene vsí milosti, takže může čerpati v hojné míře z hlubin lásky Boží milost posvěcující. Bylo ustanoveno od Otce vykoupení lidstva pro Krista. Láska Boží chtěla Kristem otevřít hlubiny svého života celému lidstvu. Uzdravení a povznesení tvorstva se mělo státi milostí, účastí na Boží přirozenosti, aby člověk se stal schopen Boha poznávati a ho milovati, neboť milost jest zřídlem této činnosti. Kristus byl určen k zprostředkování, aby byl zřídlem tohoto života, a Kristus uposlechnuv Otce, dobrovolně umřel na kříži a otevřel své Srdce, z něhož vyšel toužebný pramen živé vody. Duše Kristova měla býti první, která

podávala Otci skutky nového života, činy poznání a lásky a tedy milost, která měla k němu pozvednouti člověka, byla dána nejprve Kristu; prostřednictvím Krista byla vylita i na tvorstvo, z jehož plnosti jsme všichni obdrželi.

Jest třeba míti na mysli, že Kristus jako Bůh nepotřeboval účastenství na Boží přirozenosti, aby mohl na Boha nazíratí a jej milovati, nýbrž jako člověk, neb jeho duše svou podstatou nebyla božskou, tedy byla třeba, aby se stala božskou účastenstvím, milostí (III. q. VII. a 1. ad 1.)

S milostí Boží, již byla povýšena lidská přirozenost k Božství, byly povzneseny i lidské schopnosti v Kristu nadpřirozenými ctnostmi, ovšem mimo víry, neboť od prvního okamžiku svého početí nazíral na božskou přirozenost, jasně a bezprostředně ji poznával. Víra pak mizí tam, kde předmět její se stává zřetelným.

Lidská přirozenost v Kristu byla zároveň plna Ducha svatého a jeho darů, jimiž Kristus jako člověk neustále ve svém konání byl veden. Praví o něm svatý Lukáš: (Hl. 4.) „Ježíš pln Ducha svatého odešel od Jordánu a byl puzen od Ducha na poušť...“ Ze své plnosti volal Kristus v den sváteční: (Jan VII. 37, 38) „Kdo žízní, pojď ke mně!“ „To mluvil o Duchu svatém,“ praví evangelista, „kterého měli přijmouti věřící v Krista.“ (Tamtéž.)

Tak se Kristus stal prvorozeným z mnohých bratří v nadpřirozeném životě. „Jako oheň,“ praví sv. Tomáš (III. q. 7. a 9.) „jest příčinou všeho tepla u jiných těles, poněvadž má teplo v nejvyšší míře, tak v Kristu plném milosti jest zdroj vší milosti pro lidstvo, které jeho zásluhami mělo dospěti k životu.

Kristu byla dána milost jako jediné studnici živé vody, z níž celá pokolení měla čerpati, aby uhasila žízeň spásy a blaženosti. Slunce božské Spravedlnosti zasvitlo nad ledovým krajem lidského srdce, stenajícího pod hříchem a nepokojem a vyvodilo na půdě duše nový, pestrý život radosti, život Boží, blažený, takže lidstvo dobré vůle, ti, kteří ho přijali, stali se dítkami Božími (Jan I.) a z plnosti Kristovy obdrželi život věčného jara.

A jako působnosti slunce neunikne ani nejmenší stopa života, neboť v přirozeném řádě vše potřebuje k životu úsměvu slunce, tak v nadpřirozeném životě úsměvu Slunce, milosti Kristovy neunikne ani nejmenší pohyb života, vše dýše, vše žije pod jeho blahodárným působením. „Každému jest dána milost dle míry, kterou měří Kristus.“ (Ephes.4.)

B. Dlouhá, Elisabeth Leseur.

Dáma z intelektuální společnosti, plní všechny povinnosti svého stavu co nejsvědomitěji. Dcerka ze zámožné rodiny, provdaná za lékaře — publicistu, spolupracovníka čelných levičáckých deníků pařížských, kde se zabýval zahraniční politikou.

Felix Leseur, ač z katolických, víru svou praktikujících rodičů a zbožně vychován na střední škole řízené knězem, při studiu medicíny zvlažněl, až stal se i víře nepřátelským. Záhy začal v tom směru zpracovávat i přesvědčení své věřící ženy. Dosáhl toho, že přestala žít dle víry. Ale tu jí dal do rukou Renanovu knihu „L'histoire des origines du christianisme“. Neupřímnost knihy odpuzovala Elisabethu; hleděla se poučiti. Vedle mužovy protikřesťanské knihovny založila si svoji, kde umístila Písmo svaté, Otce a učitele církevní, mystiky. Neminulo dne, aby nemeditovala z Nového zákona, ze Skutků apoštolských, z Epištol. Tak se vyzbrojila proti svému prostředí.

Měla jasnou, pronikavou inteligenci a dostalo se jí nevšední kultury ducha: naučila se latině, angličtině, mluvila i psala plynně rusky a přiučila se též italštině; rozuměla všemu umění a na svých cestách Španělskem, Itálií, severní Afrikou, Řeckem, Orientem, Ruskem a Německem vytříbila jistotu svého úsudku. Hezká, přirozeně veselá, vlídná a živá, dovedla výborně přijímatí a byla proto vyhledávána. Její salon navštěvovali politikové, publicisté, žurnalisté, lékaři, universit. profesoři, učenci, spisovatelé, hudebníci i jiní umělci — většinou lidé nábožensky lhostejní nebo i otevřeně víře nepřátelští.

Rodinné prostředí měla velmi teplé a srdečné: s mužem pojila ji hluboká a něžná láska, příbuzní byli jí oddáni, splácejíce tak její srdečnost. Nemajíc vlastních dětí, přilnula mateřsky ke své neteři a k synovcům. Kromě širšího kruhu známých, kteří si ji cenili, měla několik přátelství, jež věrně pěstovala.

Ale duchovně byla nesmírně osamělá a nejvíce ve vlastní rodině. Když roku 1899 třiatřicetiletá počala psát svůj deník, bylo to z potřeby sdílnosti, kterou nechtěla obrátit k žádné živoucí osobě, když nemohla se sdílet s duší nejbližší. V tomto deníku je málo psáno o vnějších událostech jejího života. Jsou to myšlenky vytrysklé z „evangelické mízy“ jejích meditací, jsou to toužebné pohledy k Bohu-Lásce, hluboké a pátravě pohledy do vlastního svědomí, dobrá předsevzetí, generosní, ušlechtilá, stále obnovovaná. Jsou to upřímná doznání vlastních ochabnutí a vnitřních neúspěchů a pak zase znásobený elan k výšinám. Jestliže Angličané přeložili později její Deník pod názvem „Žena statečná“, měli pravdu. Nic v něm tak nebije do očí, jako nesmírné a neustávající úsilí vroucího, něžného ženského srdce o dokonalost a o hrdinské mlčení v osamělosti, v utrpení duše a v bolestech těla. Nepřestává prosit Boha o sílu k tomu, o milost „prostoty v utrpení“; neboť zná všechny subtility utrpení a ví, že existuje i jeho pýcha. Jestliže si stěžuje Pánu: „Ty víš, jak mne tíží duchovní osamocení,“ dodává ihned: „Ale s Tebou nebudu se nikdy cítit sama.“ A jinde: „Hmotné zaměstnání, trochu těžké pro moje váhavé tělo, ztráta času stykem — pro mne všeho kouzla prostým — s osobami, jež mi mravně ničeho nedávají; úsilí, abych byla usměvavá a vlídná, zatím co má celá bytost tíhne k usebrání a k samým hlubokým něžnostem — hle, to tvoří pro mne skrytý kříž, nejlepší, ten, který nevybízí k sympatiím a obdivu, jako nemoc a jiné zkoušky. Nuže! Chci jej nést odvážně a radostně až do té doby, kdy Bůh bude chtít změnit pro mne formu povinností mého stavu.“

A Pán přidal k tomuto skrytému kříži ještě ty zjevné, jako se zatěžuje magnet. Ale Elisabeth unesla už všechny dokonale. Po ztrátě milovaného synovečka byla to ztráta sestry - jediné hluboce náboženské bytosti z její rodiny a jejího duchovního dítko — jež jí zadala ránu provždy živou. A pak přišla její vlastní choroba, a ta hlodala po řadu let na její fyzické bytosti, až ji konečně předčasně, ve věku 48 let, vyrvala z náruče mužovy.

Elisabeth nejen že přijímá utrpení; činí smlouvu s Pánem Bohem, nabízejíc Mu, aby s ní zacházel jako s bezduchým nástrojem a žádal po ní všechna myslitelná utrpení; sama za to žádá jen obrácení svého muže, křesťanský, apoštolský život jeho i jejích drahých a konečně prosí za všechny duše: „Můj Bože, dej mi duši klanějící se, napravující a apoštolskou — a zacházej se mnou dle své vůle a dle úmluvy, kterou jsem s Tebou uzavřela.“ Tato úmluva, jak se jinde vyjadřuje, záleží v tom, že si žádá spásu drahých duší „za každou cenu“. Aby zvýšila účinnost svého utrpení, zastírá je mlčením, úsměvem. Kolikrát v jejích „Předsevzetích“ čteme: „Býti přísnější k sobě, jemnější, vlídnější ke všem. — Žít duchovně skrytě. — Mít zapomenutí pro sebe, úsměv, pozornost a vděk slova pro jiné. — Nauč mne býti všem vším a uvnitř vždy přísnější k sobě. — Mlčet o sobě, svém utrpení, svém životě duchovním, o milostech obdržených. — Býti úplně odpoutána uvnitř od věcí pozemských, zevně pak se dávat velkodušně a radostně, aniž bych očekávala odměny, ba ani duchovní ne.“ Heslo Pia X. „Vše obnoviti v Kristu“ činí svým životním pravidlem. A není mnoho duchovní četby, jež by mluvila v duchu toho ustavičného obnovování, té neutuchající mladosti křesťanské, jako dílo Elisabeth Leseur. „Obnoví se jako orlova mladost tvá.“

Pán zacházel s Elisabeth svým krůtě laskavým způsobem, zkoušeje ji všemi zkouškami; podpíral ji ovšem také podivuhodně ve svém milosrdenství. Roku 1903 prozřetelnostním způsobem dostává se jí zpovědníka a duchovního vůdce, dominikána P. Héberta. Následujícího května v Římě u hrobu sv. Petra zasvěcuje se slavnostně Bohu. Duchovní posilu, kterou čerpá z těchto chvil, nazývá později „viatickem bolesti“ pro dobu nemoci a smrti sestřiny. Roku 1910 v jedné venkovské nemocnici poznává se s řeholnicí, s níž potom sestersky vyměňuje až do své smrti (v květnu 1914) svých překrásných 78 „Listů o utrpení“.

Ale má také dlouhé periody, kdy je zbavena veškeré útěchy duchovní, svatého přijímání, přítomnosti mši svaté; tato vrcholná odříkání nese stejně věrně, jako prostě a vděčně přijímala milosti a radosti duchovní.

Od svého „obrácení“ celým životem kráčí Elisabeth Leseur s očima láskou k věčné Pravdě zanícenýma, se svým krásným, dobrotivým úsměvem, s tlumící rukou na bolícím srdci a s prstem na ústech. Jde i na věčnost bez té útěchy, viděti výsledek svých obětí, o němž nepochybuje ostatně; náleží to do její smlouvy „třeba ani neviděti ho“.

Ale sotvaže zemřelo sémě, vydává užitek. V krátkých letech plní Pán, co na něm jest, když byl přijal její smlouvu. Její muž nachází její rukopisy, o nichž neměl tušení. Vidí celé její utrpení, jehož byl téměř hlavní příčinou, celou její lásku, jejíž byl po Bohu hlavním předmětem. Vidí vznešenost té duše, velikost a nadpřirozený ráz její oběti. Stává se první kořistí jejího apoštolátu: vrací se k víře živé, k náboženské praxi. Počíná vydávat její Deník, Sešit předsevzetí, Každodenní myšlenky a úvahy. Ta, jež byla tak přísně vytrvalá v mlčení za živa, počíná mluvit k zástupům. Za tři leta po smrti Elisabeth vstupuje Felix Leseur do řádu svatého Dominika. A povzbuzován i žádán čtenáři Deníku vydává další svazky z pera své ženy: „Listy o utrpení“, jež v nekonečných obměnách vykládají její názor na krásu, výkupnou i apoštolskou moc utrpení; „Duši“, několik to dopisů a vylíčení nemoci a smrti sestry její Julie, jak je krví svého sesterského srdce pro několik přátel napsala Elisabeth; sbírá její „Dopisy nevěřícím“, jež jsou dokladem její zásady, že nevěřícím nejlépe kážeme ne slovy, ale „vyzařováním zbožňovaného Hosta z nás, z našeho jednání“. Konečně vychází kniha „Duchovní život“, v níž jsou shrnuta krátká pojednání o vnitřním životě, psaná pro její neteř, pro synovce, pro matku, Duchovní závěť pro jejího muže; plán duchovního cvičení po celý rok dle měsíců. Čelní členové řádu dominikánského P. Garrigou-Lagrange, P. Sertillanges, P. Janvier, P. Louis, P. Mainage, jakož i bývalý duchovní vůdce zemřelý P. Hébert píší k těm knihám vzletné předmluvy; bratru Leseurovi dostává se povzbuzujících dopisů se strany přátel a známých, ale i širokého čtenářstva a znalců duchovního života; sám arcibiskup pařížský, kardinál Amette, ba i svatý Otec prostřednictvím kardinála Gasparriho posílají mu požehnání pro apoštolát díla E. L. Deník šíří se v 72 tisících exemplářích a ostatní věci také v desítkách tisíců. Moderní žena nachází tu spolehlivé vedení v řešení problému, ve který se často skládají povinnosti stavu s povinnostmi náboženského přesvědčení.

Elisabeth Leseur je zároveň tklivým i důtklivým mementem nám, mnohomluvným ženám, zvláště píšícím. Oh, jak to bičuje: „Nechci býti duchaplnou žvanilkou...“ Její kázeň řeči a slova je příkladná. Se svojí žhavou touhou po apoštolování, se svojí ochotou rozdávat z darů své inteligence, srdce i milostí přijatých, dovede přec hospodařiti řeči a dovede se i docela umlčet a smazat, aby dala tím více působiti „záření duchovnímu“, Kristu samému v ní. Také největší apoštolát snad koná svým Deníkem, který chtěla spálit. Sloh její je jasný a prostý, i při vroucí mluvě bez příkras. Jste v pokušení souditi na nebohatost fantasmie, ale záhy zahanbeně uvědomíte si úmyslnou kázeň při nádherném obraze, který jí unikne z pera, jako na příklad:

„Jedině když jsme ji připoutali k věčnosti, můžeme nechati klidně svou skromnou bárku na vlnách a těšiti se plně z pohledu na pozemské břehy. Bouře nás nezastraší, jasné nebe neučiní nás troufalými. Slunce svítí i za mraky; nejkrásnější světlo světa neskryje skvělého světla věčného, jež nás vede i očekává v přístavu.“

Slovo Elisabeth Leseur je hladově čteno. Kolem její osoby tvoří se kult. Z nejedněch závažných úst padlo slovo: Svatá! — jež předchází vždy církevnímu prohlášení. Zástupy duší cítí se posíleny jejím příkladem. A tak se plní devisa, již napsala své sestře: „Každá duše povznášejíc se zvedá svět.“

A. Lemmonyer O. P., Řád kazatelský.

V poválečném světě našem jeví se řád kazatelský jako jedna z největších sil ve službách katolické církve a civilisace.

Můžeme rozdělit na sedm period dějiny řádu, jež měří doba sedm století.

Povstává ve třináctém století na jeho počátku a dosahuje vrcholu rozkvětu ke konci tohoto století. Prvními desítiletími století čtrnáctého sestupuje pozvolna se své výše. Mor a černá nemoc učinily z tohoto ústupu opravdový úpadek. A přece i při těchto stínech, které se táhnou k večeru druhého století existence řádu, jsou to dvě století velkolepého a hlubokého duchovního života, závrátné theologické práce a učení a hlásání evangelia v Evropě i mimo ni. Krásné postavy svatého patriarchy Dominika, svatého Petra, mučedníka, svatého Tomáše Aq.; svatého Raymunda z Pennafort, svatého Hyacinta a ke konci této perody svatého Vincence a svaté Anežky z Montepulciano vrhají nádherné světlo na tuto periodu. Druhá perioda otvírá se blahodárným působením svaté Kateřiny Sienské a trvá od století 14. do století 16. Řád se svědomitě dal do upevnění řeholní své kázně s moudrostí a neúnávností

obdivuhodnou. Řád opět obnovil svou činnost apoštolskou a vědeckou. Tehdy podstoupil hrdinné boje pro nedotknutelnost katolické myšlenky a života křesťanského pro jednotu církve v Čechách, v Anglii a jinde.

Jakmile byla objevena severní i jižní Amerika, ihned rozvíjí i zde apoštolské působení a snahu svou civilisační. Svatá Kateřina Sienská, svatý Antonín z Florencie, svatý Pius V., svatý Jan, mučedník gorkumský a svatý Ludvík Bertrand, apoštol Jižní Ameriky, s celým šikem blahoslavených, na které je tato doba nesmírně bohatá, svědčí o znovuzrozené síle a životnosti řádu. Reformace zasazuje řádu těžké rány ve druhé polovici šestnáctého století. V zátopě protestantismu mizí celá řada řádových provincií.

Velká obnova katolicismu zahájena koncilem tridentským, které se říká protireformace, nachází v dominikánském řádě věrného spolubojovníka. Řád obnovuje, jak jen je to možno, opuštěné a zničené provincie, znovu zavádí svou tuhou kázeň a uzpůsobuje ji potřebám nové doby, nové apoštolské činnosti. Leč, jsa poután stinným opatrovnictvím politických mocností, zasažen v získávání svého dorostu rostoucím filosofismem, podlehl ranám francouzské revoluce a jejími ohlasy mimo Francii. Začátek devatenáctého století našel již jen žalostné trosky z druhdy slavného a velkého řádu. Ale i tato perioda je zalita září svaté Kateřiny de Ricci, svaté Růženy Linské.

Tu pojednou zableskla obnova a vzkříšení P. Lacordairea a jeho znovuzřízené francouzské provincie. Nyní povstávají postupně mrtvé již provincie, zkomírající se zvedají jedna po druhé a počínají žít. Za nějakých sedmdesát let čítá již zase řád na pět tisíc mužských členů a třicet kvetoucích a reformovaných provincií. Řád zase se rozvinul v elitu církve ještě více vahou svých osobností než počtem.

Řád zase zaujímá prvá místa ve všech oborech theologie a apoštolské práce i duchovního života.

Ve všech větvích dominikánského stromu stoupá a proudí čile životná míza, jejíž jarost připomíná prvotní doby našeho řádu. Světová válka nezadržela rozmach řádu, nýbrž jej spíše posílila. Světová válka osvobodila dvě krásné národnosti, československou a polskou, v jichž zemích je již možno pozorovati krásný vzmach řádu a jeho renesance.

Nuže, co jest tento duch dominikánský, tento život řádový, jenž se ukazuje stále mladý a plodný a jež všechny obtíže a zkoušky jen tříbí a posilují, ale neubíjejí?

Již jméno, jež nosí dědicové svatého Dominika, jméno bratří kazatelů je významné! Jméno bratří kazatelů, které bratří přijali od Honoria III, Ordo Praedicatorum, což je totéž v církevní praxi a mluvě středověké jako Ordo Doctorum, bylo oficiálním titulem biskupského stavu. Jest to jméno řádu, jenž byl Bohem povolán, aby byl pomocnou rukou biskupů.

Řád kazatelský je podstatně řádem kněžským. Svým zřízením i posláním je určen pro duchovní kněžskou službu. Není řádem mnišským, nýbrž kanovníckým. Bojuje pod řeholí svatého Augustina a nikoliv pod štítem svatého Benedikta.

Řád kazatelský je určen duchovní službě, ale není určen ke všem druhům kněžského působení. Jest povolán jen k některým a to k těm, které jsou vlastním povoláním biskupů, totiž ke kázání a k hlásání a učení křesťanským pravdám. Mluvme ještě přesněji. Řád dominikánský je povolán ke kázání nauky, vědy božské a k vyššímu poučování! Není jeho povoláním činnost a práce na farách ani pěstování světských věd. Dominikán je kazatel a učitel, jehož vlastní pole je theologie v celém svém rozsahu a se všemi příbuznými a pomocnými vědami. Toť jeho zvláštním úkolem.

Leč toto sdělování pravdy duším věřícím nedá se chápati v řádě dominikánském jinak než jako výsledek a jako přebytek z života rozjímavého, z nazírání na Boha. Řád kazatelský neboli dominikánský je tudíž určen k vyučování a hlásání pravdy, ale zároveň je též ustanoven k životu rozjímavému, ne však k obyčejnému, nýbrž vysokému a hlubokému životu rozjímavému. Řád náš není ani čistě řádem činným ani řádem výlučně rozjímavým. Patří k řádům smíšeným, jehož jménem se nyní tolik plýtvá bez pravé znalosti hlubokého významu tohoto slova.

Dominikánský rozjímavý život má svou bezprostřední přípravu a zahájení ve dvou velkých dominikánských povinnostech, které zaujímají prvé místo v řadě prostředků řádových a zasahují svým působením až do řádu cíle.

Jedná se totiž o slavné sloužení mše svaté a kněžských hodinek a o studium, jehož služba uspořádaná a intenzivní tvoří význačnou a rozeznávající značku řádového ducha. K řádnému využití těchto dvou hlavních prostředků a k dosažení zmíněného cíle jest dominikán především uschopněn třemi sliby. Tyto svaté sliby mají řeholníka dokonale zasvětit této službě Boží a zároveň osvobodit jeho srdce ode všech pout a ducha od všech jeho starostí vedlejších. Odnímají mu možnost honby za mamonem a hledání slasti života manželského. Bratr kazatel zřídá se jako každý jiný řeholník všech těchto o sobě hodnotných forem lidského štěstí, aby si zajistil svou úplnou a dokonalou svobodu. Není to však proto, aby se ochudil duchovně, aby si vočkoval vnitřní chudokrevnost, aby se stal tvorem sobeckým a zbabělým a podmračeným. Proto si vykupuje tak draze svou svobodu, aby mohl tuto svobodu obětovati zcela svému cíli a svému úkolu, a aby se mohl věnovati hledání cíle vyššího a úkolu vyššímu, totiž nazíravému životu a plynoucí z něho apoštolské horlivosti. Zachovávaní řeholních slibů, správné užívání prostředků, totiž studia a slavného liturgického života a apoštolát i život rozjímavý jsou umožněny a podporovány onou velkolepou organizací a uspořádáním celého dne dominikánského života, jež sluje observancí, neboli řeholní kázní. Jedná se totiž o prvky vzaté ze starého mnišského života, totiž stálý půst od masa, přesně vyměřený a odměřený spánek, přerušovaný nočními hodinkami, (naše severské provincie mají v této věci prozatím určité úlevy) tvrdé lože, vlněné prádlo i v letním čase, prostota v nábytku i šatech, to vše je chloubou řádu kazatelského, a ty provincie, které zachovávají všechny tyto strohosti starodávného ducha řádového, jsou dnes provinciemi nejvíce kvetoucími, jako provincie španělské, francouzské, belgická a tak dále.

Třeba ještě zmíniti se o dvojím rysu našeho řádu. Jedním z nich je dominikánská chudoba, rozdílná od chudoby starých monastických řádů, jež vylučuje obrovské bohatství i ve společném a pak přímé spravování statků. Chudoba dominikánská je též rozdílná od chudoby františkánské, jež je pojata jako prvek dokonalosti samé. Chudoba dominikánská je pouze prostředkem, ovšem naprosto nutným, ke svobodě potřebné ke studiu a apoštolské práci, od čehož by nás bohatství a starost oddalovaly.

Jiným zajímavým a podstatným prvkem dominikánského ducha je systém individuální a časové a místní úlevy dispensí. Tento systém dovoluje představenými užití rozličných schopností jednotlivců a usnadnit jim to různými úlevami, jichž zvláštní povaha neb zvláštní úkol vyžaduje.

To vše tvoří život nádherně zladěný, pevně stavěný řeholními sliby, řeholní kázní, soustavným cvičením nadpřirozených mravních ctností a rozvojem rozjímavého života a dvojím apoštolátem kázání a učení křesťanským pravdám, jež tvoří vysoký stupeň výkonu tří božských ctností. Všechny země, ve kterých vzkvétá tento řád, jsou hojně odměněny podstatným vzrůstem života intelektuálního, mravního a především nadpřirozeného.

Le Saulchoir, Belgique.

J. Krlín, Svatý Jan od Kříže. Pokračování.

Duše se zřekla ničeho, to jest věcí stvořených a zcela se připoutala ke všemu, to jest k Bohu. Oheň lásky ji přetvořil, plameny lásky obchvátily vůli. Vše, co koná, koná ne sama sebou, ale Duch jest původcem všech jejích činů. Tedy její činy jsou božské.

Nuže, svatý Jan se pokusil vyjádřiti tento stav, tento vznešený stav duše, a učinil tak řečí, která jest vznešená. Vypůjčuje si obrazy, čistší nad křemen, z mluvy lidské utíká se, aby vyjádřil božské spojení, k lásce pozemské, nejčastěji k lásce manželské. On, který se úplně odpoutal od nic stvořeného, hledí tím nástrojem, který nám dal Bůh, řečí, vystihnouti nádheru Krásy nekonečné.

Bůh jest daleko od nás a přece jest nám tak blížek. Duše ho hledá lkajíc, zraněná láskou, po nivách a lesích, táže se pastýřů, zda zřeli jejího ženicha.

„Kde jsi se skryl,“ táže se nevěsta, „můj Miláčku, a proč jsi mne zanechal úpějíci? Utekl jsi jako jelen, zraniv mne. Vrhla jsem se za tebou volajíc, ale ty jsi byl již daleko.

Pastýři, kteří půjdete do hor přes ovčince, budete-li tak šťastni a zahlédnete-li Toho, jehož nejvíce miluji, řekněte mu, že omdlévám, že trpím a že umírám.

Ó lesy, ó hory, zasazené rukou mého Miláčka, ó lučino stále zelená, pokropená květy, řekněte mi, zda přes vás nepřešel?“

A stvoření odpovídá:

„Přešel spěšně lesy, zanechav v nich vůni Krávy a jen svým pohledem je oděl v nádherný háv.“

Světec nám dí, co chce duše svou otázkou. „Prosí Slovo, aby jí odhalilo svoji božskou podstatu, neboť místem, v němž jest skryt Syn Boží, jest podle svatého Jana Evangelisty věno Otce, či Podstata božská, jíž nemůže postřehnouti smrtelné oko, ani pochopiti rozum lidský. Zdaž Isaiáš (45, 15) nepraví o Hospodinu: Skutečně Ty jsi Bůh skrytý. Ať poznání duše o Bohu, kterého dosáhne v tomto životě, jest sebe hlubší, přece nikdy nevidí jeho podstaty, a vše, co může zvědět, jest neskonale daleko podstaty božské, takže skutečně zůstává zakryta jejímu pohledu. Přes všechnu velikost, kterou v něm nalézají hledající ho, musí říci: „Kde jsi se skryl, můj Miláčku?“ (Duchovní Velepíseň, I.)

Duše lidské, která prožila tři temné noci, není s to zahlédnouti v úplné kráse, po čem touží. Touží ustavičně, trpí, a čím více jest přetavována ohněm, tím více se očisťuje. Neboť musí ustavičně zápasiti s vášněmi, které by ji chtěly podmaniti, a se stvořením.

Duše se očisťuje, prochází očištnou lázní — via purgativa, jest často pokoušena a trpí nevýslovně. Ten plamen, který ji rozpaluje a očisťuje, jí umožňuje viděti všecku vlastní bídu. Duše poznávajíc sebe, má chvíle nesmírné úzkosti, v níž jako by vyprchala všecka útěcha. Na očištec připomíná tento stav. (V. Živý plamen lásky v. 4.) Světlo božské chce vypuditi, chce zahladiti všechny temnosti. Duše si uvědomuje ty své temnoty, ale neuvědomuje si nadpřirozeného světla. Toho jest si vědoma teprve tehdy, až bude úplně osvícena a přetvořena, což jest výsadou malého počtu lidí, těch, kteří jsou předurčeni k nejvyššímu stupni jednoty (ibid. v. 5).

V „Duchovní Velepísni“, ve str. 2 čteme, v čem spočívá to utrpení. Rozum umdlévá, poněvadž nevidí Boha a bez toho nemůže žíti. Vůle trpí proto též, neboť Bůh jest jejím osvěžením a její útěchou. A paměť umírá v důsledku utrpení prvých dvou, totiž rozumu a vůle a vědoma si, že někdy by nemohla žíti odloučeně od Boha.

Aby našla svého Miláčka, musí neustále zvyšovati svoji lásku a své ctnosti. Odřekne si všechnu radost z věcí tohoto života a všechno své uspokojení. Bude hledati Boha ustavičně. Bude ho prositi, aby jí ukázal více ze své dokonalosti. Aby se jí dal opravdu v jednotě dokonalé lásky. „Můj Pane a můj Bože, dával ses dosud mé duši po částech, dokonči dar vši své bytosti... Chci tě celého... ani země ani nebe nemají bytostí, jež by mi sdělily, co chci poznati.“ (Velepíseň str. 6.)

Ale ještě jiným způsobem jest duše vedena. Když jest zapálena láskou, ucítí útok Serafína šípem lásky nevýslovně vroucí, který není ničím jiným než plamenem, a který ji rozpálí na nejvyšší stupeň. A tehdy pociťuje nevýslovnou radost. Ti, kdož jsou takto dotčeni, nejsou příliš četní a jsou určeni, aby sdíleli svého ducha a svou ctnost žákům. To se stalo svatému Františku, když ho poranil Serafín na svaté Hoře Avernské. Obyčejně Bůh neudílí tělu těchto darů jako svatému Františku, probodává duši. Když raní i tělo, jest rána tím palčivější, čím větší jest láska. (Živý pl. lásky, str. II., v. 2. ss.) Ale i tím větší jest štěstí, které nelze vysloviti lidským slovem.

Svatý Jan mluví o agónii duše. Neboť utrpení, jež dává láska, jest podobno smrti. Tato smrt jest dána duši dotykem nejvyššího poznání Božství. Ovšem tento dotyk netrvá dlouho, neboť fyzický život by podlehl. Duše má tedy dojem smrti a tento dojem je tím živější, čím jest zřejmější nemožnost umřítí láskou. Bůh obšťastňuje takto duši, když jest ponořena v kontemplaci. Ovšem to štěstí je tak ohromné, že duše chápe jenom trochu, a přece jest nejvyšší.

Podle kterých znamení poznáme, že se Bůh opravdu zmocnil našeho srdce? Jedním z nich jest, že všechny naše žádosti směřují toliko k Bohu a neuspokojí jich nic z věcí stvořených. Neboť dokud zbývá v ní něco z lásky k věcem

stvořeným, nedosáhne toho nejvyššího stupně. Nic nemůže potlačit lásku, a nic zde na zemi nemá pro ni zájmu. Styk se světem, obcování s lidmi, starost o věci světské jest jim nesmírně bolestnou.

Proč tak málo osob dosahuje tak veliké dokonalosti a tak veliké jednoty s Bohem? Ne proto, že Bůh by nechtěl více lidem udělit toho štěstí, nýbrž proto, že lidé mají strach z utrpení. Často sebe menší utrpení odradí člověka od stoupaní k výšinám. Jsou svou vlastní vinou nehodní patření a proto Bůh nesesílá na ně většího utrpení. Úzká jest cesta, která vede k Bohu. A nikdo se nemůže stát dokonalým; aniž by nepřešel cestami utrpení. Ovšem, mnohdy jsou též vinni duchovní vůdcové duší. Svatý Jan ve III. a IV. strofě své Z. pl. I. učí zpovědníky, jak si mají vésti s duší, která stoupá a která chce dosáhnouti dokonalosti. Jsou to vzácné rady.

Aby vyjádřil jednotu duše s Bohem, užívá svatý Jan názvu: Duchovní zasnuby duše se Slovem, se Synem Božím. „Když duše žila dlouho duchovním životem, Bůh ji obyčejně připouští k tomu podivuhodnému stavu duchovních zasnubů. Po prvé, když jí uděluje tu milost, sděluje jí veliká světla o svém nekonečném Bytí; ozdobuje ji nádherou a vznešeností, okrašluje ji dary a ctnostmi, naplňuje ji poznáním o sobě samém, odívá ji svou ctí a vyzdobuje ji, jedním slovem jako dívku v den jejích zasnubů.“ (Velep. str. XIV.) V ten den, třikrát blaženým končí všechna úzkost a duše dosahuje pokoje a radosti v životě lásky. Jest živena poznáním, chápe sílu a hroznou moc Boha, proti níž jest všechno slabé, zakouší nevýslovnou vnitřní rozkoš. Zakouší plnost dobra a žije láskou, v níž se stále více utvrzuje. Chápe, že vše jest Bůh. Jasnost její podobá se prvým zábleskům svítání. Duše objevuje den nadpřirozený. Tedy není to ještě plné světlo denní, není to naprostá jasnost, je to svítání. Není to tedy ani dokonalý pokoj. Když jsem napsal výše, že duše se těší v tomto stavu z dokonalého pokoje, netýkalo se to sensitivní části duše. Celý pokoj nastoupí teprve tehdy, až po duchovních zasnubech nastane duchovní manželství (ibid. str. XV.—XVI.) Se stránky sensitivní jest při zasnubech duše poddána ještě utrpením. Snoubenec navštěvuje svoji snoubenku čas od času, a když není přítomen, duše trpí a jest týrána démonem. Ale má naději na duchovní manželství, na úplné oslavení Ženichem, a neprosí svého Snoubence o nic jiného.

Duchovní zasnuby lze nazvati cestou iluminativní. Jest stupněm k nejvyšší jednotě, jež jest zárukou věčných zasnubů v nebi.

„Ženich oznamuje duši, že, dosáhnuvši úplného vítězství nad nepřáteli, dospěla k tomu sladkému stavu duchovního manželství, kterého oba tolik si žádali, toho duchovního manželství, jež jest nejvyšším stavem, jehož může duše v tomto životě dosáhnouti. Dříve však musí se přemáhati a rozjímati o věcech duchovních...

Toto božské manželství jest darem neskonale větším než prosté zasnuby. Je to úplné přetvoření duše v jejím Miláčku, přetvoření, v němž dvě strany sedávají sobě způsobem naprostým, jistým strávením jednoty lásky, která povznáší duši nad ni samu, která ji zbožšťuje a činí ji, v jistém smyslu Bohem per participationem, pokud je to možné na tomto světě... Dochází tedy k jednotě tak důvěrné mezi přirozeností božskou a přirozeností lidskou, k tak úplnému sdělování jedné druhé, že tyto dvě přirozenosti, uchovávajíce své vlastní bytí, zdají se splývati jedna i druhá v Bohu. Toto podivuhodné splynutí nemůže býti ovšem na tomto světě dokonáno v naprosté své plnosti. Ale nicméně toto převyšuje vše, co může lidská inteligence pochopiti a vše, co může vyjádřiti lidskou řečí“ (ibid. XV, XXII.)

Duše se již nemusí báti ani pokušení ani zmatků, žijíc již v nádherné zahradě, do níž ji uvedl její nejdražší Snoubenec, jenž se stal jejím Manželem. Zjevuje jí vše, co se Mu líbí, zjevuje jí tajemství nevýslovná a proto jest i nevýslovným jejím štěstím. Dává jí takovou sílu, že jí nic nepřemůže. Jest proto bezpečná a žádné nebezpečí jí neznepokojí. Démon se bojí útočiti na ni a bojí se jí jako jejího Miláčka. Duše žije v takovém pokoji, že se jí zdá, že jest pokoj sám. (ibid. str. XXIV.)

„Naše lůžko jest poseto květy,
jest obklopeno slujemi lvů.
Jest pokryto purpurem,
vztyčeno v míru,
korunováno nesčetnými zlatými řásněmi.
(str. XXIV.)

Pila jsem uvnitř cely svého Miláčka,
a když jsem vyšla na tu širou pláň,
nepoznávala jsem již nikoho
a ztratila jsem zástup, s nímž jsem kráčela dříve.
(str. XXVI.)

Ze života egyptských poustevníků.

Verba seniorum: Migne P. L. t. 73, přeložil dr. K. Vrátný.

Když otec Arsenius (člověk velikého druhdy důstojenství v Římě) přebýval v samotě, panna jedna bohatá a bojící se Boha, když uslyšela pověst otce Arsenia, přišla z Říma do Alexandrie, aby ho mohla uviděti. Když pak Theofilus, téhož města arcibiskup, ji uctivě přijal, prosila ho, aby pohnul blahoslaveného Arsenia, aby ji ráčil přijmouti. Vydal se tedy arcibiskup k němu, řka: „Nějaká Římanka, důstojností a bohatstvím a pověstí nad jiné vynikající, žádajíc si viděti tě a dostati od tebe požehnání, přišla sem z takové dálky, i prosím tě, abys jí vyšel vstříc.“ A když se s ní Arsenius odepřel setkati, ona dozvěděvši se o tom, poručila osedlati svá zvířata, řkouc: „Důvěřuji se v Boha svého, že ho uzřím a nebudu zklamána v tom úmyslu. Neboť nepřišla jsem spatřiti lidi, protože také v našem městě jest jich dosti, ale zatoužila jsem uviděti proroka.“ Když tedy přišla k chyšce blahoslaveného Arsenia, přihodilo se, že jej spatřila, on se procházel venku. I padla hned na tvář k nohám jeho. On pak spěšně jí vele vstáti, vybízel ji, řka: „Jestliže toliko tvář mou viděti si žádáš, aj, dívej se.“ Ona však pro ostych neopovažovala se pozdvihnouti očí. Dí jí stařec: „Jestliže něco o mých skutcích jsi uslyšela, na to jsi se měla dívati. Kterak tedy jsi si troufala pustiti se přes moře tak širé? Či nevíš, že jsi žena, které není dovoleno kamkoliv vycházeti? Nebo proto jsi sem přišla, aby ses, až se vrátíš do Říma, chlubila jiným ženám, žeš viděla Arsenia, aby si ženy udělaly z moře cestu ke mně?“ A ona odpovídajíc, dí: „Chce-li Bůh, nechť žádné nedopustí sem přijíti. Ale za to prosím, aby ses za mne modlil a ráčil mne na paměti míti.“ Jízto Arsenius řekl: „Prosím Boha svého, aby vyhladil památku tvou ze srdce mého.“ Ona tedy, uslyševši slova ta, vrátila se do města a pro zármutek se roznemohla. Kteroužto když přišel arcibiskup navštívit a vyptával se, co by jí bylo, ona pověděla mu řeč starcovu, kterou jí naposledy řekl o památce její, a vyznala, že proto chce truchlivostí zemříti. Biskup pak těšil ji takovou řečí: „Zdaliž nevíš, že jsi žena? A protože skrze ženu dotírá nepřítel na člověka, proto řekl, aby obličej tvůj byl vyhlazen ze srdce jeho. Ale za duši tvou modlí se k Bohu.“ Kterýmižto slovy žena okřála.

*

Jistý bratr, který žil v klášteře a často byl popouzen ke hněvu, řekl sám sobě: Půjdu do samoty, a když nebudu míti, s kým bych se hádal, snad odstoupí ode mne tato vášeň. Když tedy odešel a sám se ubytoval v jeskyni, jednoho dne, když naplnil nádobu vodou a postavil na zem, znenadání se zvrhla. Když po třetí ji naplnil a stejně se stalo, popadl tu nádobu a rozhněván ji rozbil. Když však se vzpamatoval, přemýšlel, že ho oklamal duch hněvivosti, i řekl: Aj, sám jsem, a přece mne přemohla hněvivost. Vrátím se do kláštera, neboť všude jest potřebí boje a trpělivosti a nejvíce pomoci Boží. A vstav, navrátil se na své místo.

*

Otec Silvanus měl učedníka, jménem Marka, jehož poslušnost byla veliká, a proto miloval jej starší. Měl pak ještě jiných jedenáct učedníků, kteří se rmoutili, že více miloval Marka. Když pak to uslyšeli jiní starci, smutni přišli k němu, aby mu oznámili, že bratří ti, kteří jsou s ním, se rmoutí. Ale nežli mu něco vyjevili, on sám šel s nimi k chyškám jednotlivých učeníků a zavolal jednoho každého vlastním jménem, řka: „Vyjdi ven, bratře, neboť tě potřebuji; a žádný z nich nechtěl vyjíti. Nakonec pak přišli k chyšce Markově, a když zakleпали na dveře, zavolal otec Silvanus jméno jeho; on pak, jakmile uslyšel hlas starcův, vyšel ven. A vešed otec do chyšky Markovy, protože byl písař, nalezl sešit, který psal, a shledal, že v tu chvíli, v kterou byl zavolán, nechal v půli písmeno, které právě psal, jen aby naplnil poslušnost. Neboť nechtěl doplniti počaté písmeno, když již uslyšel hlas starcův. Pročež oni jiní starci mu řekli: „Vpravdě i my již milujeme toho, kterého ty miluješ, protože také Bůh jej miluje pro jeho poslušnost.“

Přel. Otto F. Babler.

Ježíš se přestrojí za chudása:
„Mějte se mnou soucitnost!
Jen drobty se stolu vašeho —
pro mne to bude dost a dost.“

„Za drobty se stolu našeho
na trhu dostanem peněz dost
a vykašlem se na chudáasy,
když jsme se najedli po sytost!“

„Když vykašlete se na chudáasy,
jen najíte-li se po sytost,
tož vězte, že já chudás jsem,
jenž bude soudit vaši ctnost.“

Na kolena boháči klesli,
co neznali soucitnost:
neb přestrojený Ježíš byl
ten potupený chudás host.

Přeloženo z „Cahiers Léon Bloy“, III. 4., kde je otištěno facsimile Bloyova opisu této básně.

Coelestis Urbs Jerusalem...

Z XI. století. — Přel. Ant. Štemberg.

Ó svatá obci nebeská,
ty sladké míru zjevení,
vznešená saháš ke hvězdám,
jsouc ze živého kamení,
a ze tisíců andělů
jak nevěsta máš věnčení!

Ó přešťastná ty snoubenko,
ženicha láskou skropená,
Otcovou slávou bohatá,
královno krásou zdobená,
knížeti Kristu oddaná,
nebeská obci zjasněná!

Tvé brány září perlami
a každého tu vítají,
sem smrtelníci vcházejí,

jimž ctnosti přístup chystají
a kteří z lásky ke Kristu
se utrpením poddají.

Vhodnými dláta údery
a mnohou ranou kladivem
od mistra správně hlazené
jsou kameny zde stavivem
a ve výši se umístí,
sepjaty dobrým vazivem.

Vždy vzdáván dík náš povinný
buď Otci nadpozemskému
i Synu jeho jednomu
i Těšiteli slavnému,
buď chvála, sláva jim i čest
až k věku nespočetnému.

Sv. Bernard, Kniha o lásce Boží.

Pokračování.

Hlava XI.

Druhý a třetí stupeň lásky.

Miluje již duše Boha, ale zatím jen pro sebe, ne pro něho. Jest však moudré věděti, co můžeš s jeho pomocí, aby ses uchoval pro něho neporušeným, jenž tě zachovává bez pohromy. A přiřene-li se časté soužení a z něho častá prosba k Bohu a od Boha rovněž dosažení častého vysvobození, zda může nezměknouti milostí osvoboditelovou i srdce ocelově nebo kamenné, tolikrát zachráněné, aby člověk nemiloval Boha pouze pro sebe, nýbrž i pro něho?

Poněvadž máme mnoho potřeb, je nutno, aby člověk často v modlitbách navštěvoval Boha a okoušením při návštěvě poznával, jak libý jest Pán. Tak se stává, že k čistému milování Boha více nutí již dříve ochutnaná jeho libost než naše potřeba, jak je tomu na příkladě Samaritánů, řkoucích ženě zvěstující, že je zde Pán: „Věříme již nikoliv pro tvoji řeč, neboť sami jsme slyšeli a víme, že tento jest vpravdě Spasitelem světa.“ Tak, pravím, i my podle jejich příkladu promlouvající ke svému tělu řekneme po právu: „Již nemilujeme Boha, protože ty ho potřebuješ, nýbrž sami jsme okusili a víme, jak libý jest Pán.“

Potřeba jaksí mluví za tělo a podává zprávu o dobrodiní, jež okouší a schvaluje. V takovém rozpoložení myslí nebude již těžké plniti příkázání o milování bližního. Miluje čistě a čistému není obtížné poslouchati příkazu. Očisťuje více, jak psáno, své srdce v poslušné lásce. Miluje spravedlivě a spravedlivý rozkaz rád přijímá.

Tahle láska je opravdu milá, poněvadž dobrovolná. Jest čistá, poněvadž se neplní slovem nebo jazykem, nýbrž skutkem a pravdou. Jest spravedlivá, poněvadž jaká se přijímá, taková i oplácí. Kdo totiž miluje, jistě miluje tak, jak jest milován, nehledaje rovněž svých zájmů, nýbrž Ježíše Krista, jak nehledal on svých zájmů, nýbrž našich, nebo lépe nás samy. Tak miluje, kdo praví: Chvalte Pána, neb jest dobrý. Kdo chválí Pána proto, že jest dobrý, a ne proto, že jest jemu dobrý, ten vpravdě miluje Boha pro Boha a ne pro sebe. Nemiluj tak, jako ten, o němž se praví: Bude tě chváliti, když mu budeš prokazovati dobro.

Toť třetí stupeň lásky, kde již je Bůh milován pro sebe sama.

Hlava XII.

Čtvrtý stupeň lásky: člověk i sebe miluje jen pro Boha.

Šťasten, kdo si zasloužil dospěti až ke čtvrtému stupni, aby ani sebe nemiloval leč pro Boha. Spravedlnost tvá, Bože, jako hory Boží. Tato láska je horou a hora Boží je vysoká. Opravdu hora nakupená, tučná. Kdo vystoupí na horu Páně? Kdo mi dá křídla holubičí, abych tam vyletěl a spočinul? V pokoji jest toto místo a tento příbytek na Sionu. Běda mně, že se můj pobyt v cizině prodlouží! Tělo a krev, nádoba z hlíny, pozemský obyvatel kdy to pochopí? Kdy zakusí podobný pocit, kdy spojen duch božskou láskou, zapomene na sebe a stane se sobě jako rozbitou nádobou a cele se oddá Bohu a přilne k Bohu, stane se s ním jeden duch a zvolá: „Hyne mé tělo a mé srdce, Bůh mého srdce a podíl můj jest Bůh na věky!“?

Nazval bych blahoslaveným a svatým, komu by toho bylo dopřáno v tomto smrtelném životě jen občas neb aspoň jednou a to náhle a v době sotva jednoho okamžiku. Ztratiti jaksí nebe, jako by tě nebylo a vůbec sebe necítiti a býti zbavenu sebe a téměř uvedenu v nic, toť vlastnosti nebeského obcování a nelidského zakoušení.

A jestliže někomu ze smrtelníků někdy náhle, jak řečeno a na okamžik se toho dostane, ihned zanevře na zlý svět, děsí jej denní zloba, smrtelné tělo tíží, hmotné potřeby působí starost, tělesná porušitelnost se vzpírá a co nad to násilnějšího, bratrská láska jej odvolává. Běda, je hnán vrátit se k sobě, ujmouti se svých záležitostí a politováníhodně volati: Pane, trpím násilí, ujmi se mne! A ono slovo: Já nešťastný člověk, kdo mne vysvobodí z tohoto smrtelného těla?

Poněvadž však Písmo, praví, že Bůh vše stvořil pro sebe sama, má se tvor jednou zcela přizpůsobit svému Tvůrci. Je třeba tedy, abychom přešli v týž stav myslí, aby vše bylo pro Boha, jak tomu sám chtěl, abychom ani sami nechtěli být než pro něho a rovněž nic nesmíme chtít, aby bylo, leč pro něho samého, totiž jen k jeho vůli a ne k našemu blahu. Pak nebude blažit vědomí, protože byla ukojena naše potřeba nebo zjednáno štěstí, nýbrž že byla splněna na nás a vzhledem k nám jeho vůle. O to též denně prosíme modlíce se: Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.

Ó svatá a Čistá lásko, ó sladký a libý cite, ó ryzí a čistý úmysle! Jsi tím čistší a ryzejší, protože nic vlastního už v tobě nezůstává přimícháno! Tím líbeznější a sladší, že vše, co člověk cítí, je zcela božské. Býti v takovém stavu znamená býti oboženu.

Jako maličká kapka vody v množství vína se zdá úplně mizeti, přijímajíc chuť i barvu vína a jako běloskvoucí ohnivé železo se stává ohni nejpodobnější, jsouc zbaveno své dřívější podoby — a jako vzduch, proniknut slunečním světlem přetvořuje se v tutéž světelnou jasnost, takže se zdá být spíše samým světlem než osvětleným: tak se musí potom lidské vědomí ve svatých způsobem nevypověditelným rozplynouti a přejíti docela ve vůli Boží. Jak pak by jinak byl Bůh vše ve všem, kdyby něco z člověka v člověku zbylo? Zůstane sice podstata, ale v jiné podobě, v jiné slávě a v jiné moci.

Kdy to bude? Kdo to spatří? Komu se toho dostane? Kdy přijdu a se objevím před tváří Boží? Pane Bože, k tobě volá mé srdce, hledá tě má tvář, po tváři tvé, Pane, toužím. Myslíš, že spatřím tvůj svatý chrám? Já myslím, že dříve ne, dokud nebude naplněno dokonale: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své a ze vší síly své — až srdce přestane býti nuceno již myslet na tělo a duše v tomto stavu přestane se snažit o jeho stálé ožívování a síla, zbavena obtíží, bude upevněna v moci Boží.

Je totiž nemožné všechny tyto schopnosti obrátiti na Boha a upřítí na Boží tvář, dokud musí pečlivě a společně pomáhati křehkému a bídnému tělu. A proto ať doufá duše, že uchvátí, nebo lépe bude uchváčena čtvrtým stupněm, až bude v těle nesmrtelném, v těle čistém, líbezném a milém a ve všem podrobeném duchu, neboť zde na zemi to náleží Boží moci dáti, komu chce a není to dosažitelné lidské příčinlivosti. Tehdy, pravím, snadno dosáhne nejvyššího stupně, když ve svém nejochootnějším a nejtoužebnějším spěchání v radost svého Pána nebude již brzděna žádnou tělesnou žádostivostí ani znepokojována jakoukoliv obtíží.

Nezdá se vám, že této milosti dosáhli aspoň částečně svatí mučedníci, dokud byli ještě ve svém vítězícím těle? Velká síla lásky naprosto schvátla jejich duši, takže byli s to svá těla vystaviti a pohrdati mučidly. Avšak jistě pocít nejkrutší bolesti nemohl nekaliti jasného obličej, třebaže jej nemohl zkaliti.

Ze sítě.

Řídí F. H. Žundálek.

Nová úprava vatikánské knihovny. Vatikán poslal čtyři své knihovníky do Nového Yorku, aby prozkoumali tam soustavu velkých amerických knihoven a užili svých zkušeností při nové úpravě vatikánské knihovny.

Italové do Lurd. V září byla vykonána 40. národní italská pout do Lurd. Účastnilo se jí 5000 osob se 7 biskupy v čele a s 12 vlaky. Čtyři vlaky byly pouze pro nemocné, mezi nimiž přihodilo se osm zázračných uzdravení.

Anglický dramatický umělec řeholníkem. Před lety bývalý slavný anglický dramatický umělec Jerry Trellope vstoupil do kněžského semináře a po vysvěcení působil 17 let jako světský kněz. Nyní vstoupil do řádu redemptoristů.

Důležité doklady papežských dějin. Ve Španělsku byly v mnohých klášterech církevní doklady velké důležitosti. Avšak opětovným rušením klášterů nebo řádů v minulých stoletích mnoho toho se ztratilo nebo založilo ve státních nebo zemských archivech. Papež Pius XI., který se velmi zajímá o rozvoj církevních dějin, když slyšel, že byly takové doklady nalezeny na různých místech, uložil strážci vatikánských archivů univ. profesoru dr. Kehrovi, aby odejel do Španělska, a aby zachránil tyto památky od zkázy a převezl je podle možnosti do vatikánského archivu.

První pontifikální mše svatá prvního japonského biskupa. První rozený japonský biskup msgr. Hyasaki po svém vysvěcení sloužil první pontifikální mši sv. v kostele San Carlo v Římě ke cti a chvále sv. Karla Boromejského.

Sjezd katolických mužů ve Spojených státech. V Detroit byl konán sedmý sjezd zástupců organizací katolických mužů Spojených států severoamerických. Bylo přítomno více než tisíc zástupců a byly konány přednášky o časových otázkách, aby organizace svými zástupci dostaly poučení pro budoucí práci. Mluvili kardinál Hayes, několik biskupů, admirálové F. Azgerald a Banson. Sjezd se velmi dobře vydařil a bude míti podle amerického zvyku zajisté úspěšné výsledky.

Oslava Krista Krále ve Francii. Ve Francii na více místech byly konány oslavy Krista Krále velkého rozsahu. Tak toho dne byl zakončen v Bourges diecéšní sjezd eucharistický. V Grenoblu byla pontifikální mše sv. a řeč nár. poslance kněze Bergeya. Na jiných místech byla oslava menšího rozsahu, ale všude se vydařila.

První japonský biskup. Uprázdňená diecése Nagasaki v Japonsku byla rozdělena na dvě diecése: Nagasaki a Fukuoka. Biskupem v Nagasaki se stal msgr. Jan Hayasaka. Narodil se v Hokodate roku 1885, vzdělával se v semináři propagandy v Římě a po návratě do Japonska konal úřad administrátora apoštolského, tajemníka delegace apoštolské a theologa církevního sněmu v Tokiu. Posvěcení na biskupa, podobně jako posvěcení prvních čínských biskupů konal v říjnu osobně papež Pius XI.

Papežův dar. Sv. Otec dal svým nákladem zříditi v Bulharsku velkou kuchyň, ve které nákladem papežovým budou stravovány děti bulharských uprchlíků, kteří musili opustiti Řecko. Organizaci této kuchyně pořádá paní Ljapčevová, manželka ministerského předsedy bulharského.

Protest katolíků v Budapešti. Hlavní rada katolických církevních obcí v Budapešti, která se ustavila před několika týdny, přijala resoluci, ve které se protestuje proti úmyslu budapeštské obce, aby byly na hlavních náměstích postaveny sochy Luthera a Kalvína. Dovození v resoluci, že Maďarsko bylo tisíc let katolickou zemí, že jsou Maďaři katolíky a že je mnoho zaslužilých katolických velikánů, kterým by bylo třeba postaviti pomník spíše než Lutherovi a Kalvínovi.

Prohlášení čínských mučedníků za svaté. Sv. Otec dává velkou váhu na záležitosti čínské a podle zpráv z Říma zamýšlí prohlásiti za svaté misionáře, kteří byli zavražděni v době všeobecného vraždění ve střední Číně.

Literatura.

ABBAYE DE MAREDSOUS: Les belles prières de Ste Mechtilde et Ste Gertrude, 1925, str. 160. — Málokde možno nalézt tak žhavé, čisté a horoucí modlitby, jak u těchto dvou exstatických světic. Duše, modlící se tyto výkřiky světic, jihne a dává se vroucně Beránkovi. V očekávání nového českého vydání, každý rád sáhne po tomto francouzském překladě. K. L

ART CATHOLIQUE, Paris 1927, Lhaude: Huit fresque de Saints, str. 221. Sbírká osmi oslavných konferencí pronešených věhlasným pařížským kazatelem Lhaudem. Promluvy jásavé, pravdivé a ukazující hrdost syna Velké Matky, která dala takové květy. Portréty svatých jsou kresleny pevnou a milující rukou. Představují sv. Ignáce, sv. Františka Xav., sv. Aloise, sv. Tomáše, sv. faráře z Arsu, sv. Bertranda a bl. M. Garicoitse s bl. mučedníky františkánskými zářijové francouzské revoluce. S. B.

BADER, Rottenburg, Hessen: Unser Vater, str. 50, 1.50 Mk. Úchvatná sbírka tklivých výkřiků k Bohu. Filosof uchopil se pera básnického a vyzpíval svou lásku, vděčnost k Otcí. Doporučuji co nejvřeleji pro tiché chvíle usebrání. S. B.

BERMUHLER-VERLAG, Berlin, Schellenberg: Deutsche Mystik. — Subjektivistické hodnocení mystiky. Mystika je něco nad konfese a nad církve. Mystika je návrat k Janovu životu v Kristu proti Pavlově spekulaci. Staré, nemožné teorie. Staví mystiku křesťanskou na nedogmatickém Kristu, jejímž cílem je rozplynutí v duchu světa a zase se brání výtce pantheismu, chtěje budovati svou mystiku na objektivním Bohu. Oslnivý, hledaný sloh, propletený spoustou citátů z německých mystiků, může mnohého zmásti. Zajímavé jako doklad. S. B.

BLOT, Paris 1927, Cayré: La contemplation Augustinienne, str. 350. 20 frs. Studie dávno potřebná očekávaná. Prvý díl studuje nazírání dle sv. Augustina a druhý srovnává jeho nauku s naukou jiných mistrů mystického života. Dílo není šedou teorií, jest prochvěno životnou snahou býti vodítkem v praktické snaze po duchovním zdokonalení. Uvádí též dokonale do duchovních spisů tohoto velkého učitele vnitřního života. S. B.

DESCLÉE, Paris 1927, Noble: L'amitié avec Dieu, str. 328, cena 12.50 frs. Moralista světového jména snaží se s úspěchem zachytiti v díle systém duchovního života dle sv. Tomáše na základě jeho nauky o lásce k Bohu, jež je

dokonalostí křesťanskou. Učí, jak láska řídí veškeré ctnosti, jak je oživuje, jak vede k vnitřnímu vyššímu životu, až dochází k míru, radosti a vytržení. Kniha je hlubokým a praktickým vůdcem duchovního života. Doporučuji všem čtenářům toto dílo našeho věhlasného spolupracovníka. S. B.

DRUŽINA LITERÁRNÍ A UMĚLECKÁ, Olomouc, Fr. Odvalil, Svítání. Historický román. Str. 310, cena 20 Kč. Přes všechny stíny v knize naznačené řekl bych, že je to rozkošná idyla ve strašných dobách začátku osmnáctého století. Máte dojem, že čtete knihu psanou právě tehdy; tak autor vystihl dobu, do níž se ponořil. Je to kniha útěchy pro lidi nyní bojující, je to ukazatel cesty. —es—

GRASSET, Paris 1927, 9. vydání: Lebreton: La vie chrétienne au I. siècle de l'Eglise. Na základě svatých knih píše Lebreton tuto psychologii prvního křesťanstva. Načrtává živý obraz Krista a jeho evangelia o království Božím, líčí veřejné a zřejmé ohlášení Kristovo svého mesiášského poslání. Přes Kalvarii jde k Letnicím a studuje dílo osvícených apoštolů. Nádherné je jeho líčení o analyse sv. Pavla. Dokonalé jest shrnutí jeho díla. Nato probírá jeho nauku, kterou hájí od názoru, že Pavel dal Krista křesťanství. Nemohl lépe skončiti svou studii než rozbořem života víry dle sv. Jana. Kdo se chce vzdělati o dějinách a obsahu prvých dnů rodícího se křesťanství, nechť si přečte tuto hutnou knihu. A. L.

Baumann: Mon frère le Dominicain, str. 240, cena 12 frs. Vřelou sympatií psaný život neobyčejně krásného ducha, bratra spisovatele Baumanna. Bratr spisovatel líčí život bratra-mnicha, jenž se obětoval zcela a bez výhrad Bohu. Líčí mladé nadšení, zbožností mužné a silné, umírající na lodi, kde dobrovolně bratr B. zůstal, aby dal přednost všem při zachraňování, se zpěvem Salve Regina s dvěma spolubratry. Jel na misie, jeho smrt byla tedy obětí. Kniha nezapomenutelné krásy. S. B.

GRUYTER DE W. & CO.: Ukrainisches Lesebuch von Prof. Dr. Stephan Smal-Stockyj, Sammlung Goschen Nr. 955, Berlin 1927, str. 133, cena 1.50 Mk. — Po dvou učebnicích ukrajinského jazyka, vyšlých už před válkou ve stejném nakladatelství, vydal nyní prof. Smal-Stockyj tuto čítanku, která v stručných článkách podává dosti jasný obraz Ukrajiny i Ukrajinců a přináší také ukázky tvorby lidové i umělé. Zvláště pěkné jsou články o ukrajinské poesii lidové (v nichž ovšem postrádáme zmínky o národní poesii náboženské — jako v knížce vůbec není psáno o poměrech náboženských na Ukrajině). Z novějších básníků zastoupeni jsou Taras Ševčenko, Stěpan Rudanskij, Ivan Franko a j. Na konci čítanky stručný slovník. ofb

HABEL, Regensburg 1927, Adam: Glaube und Liebe, str. 45, brož. 0.50 Mk. Hluboká studie o křesťanské ctnosti lásky oživující celý duchovní život, zvedající ducha a spojující s Bohem. Kniha je velkolepým hymnem na lásku divotvornou. Strhuje k žhavějšímu pojetí naší víry. S. B.

HINRICHS, Leipzig: Jeremias: Judische Frommigkeit, str. 62, cena 2 Mk. Zajímavý a při své stručnosti dosti informativní přehled forem zbožnosti a jich plodů v židovském národě. Snaží se též o řešení poměru mezi židovstvím a křesťanstvím. Zajímavé jest jeho zhodnocení židovské žizně po zlatě v náboženském židovském smyslu. Spis líčí modlitby, svátky, pobožnosti dnešního židovství. Zvláštní studie je věnována otázce manželské a potomstvu, jež ještě dnes je orthodoxním Židům největším požehnáním. S. B.

HODDER & STOUGHTON: Turgenev by Avram Yarmolinsky, London 1926, str. 386, cena 20 s. — Důkladný životopis spisovatele Turgeněva, vypracovaný mnohdy na základě posud ještě nezpracovaných pramenů. Podává dobrý a názorný obraz jeho osobnosti, jeho díla i prostředí, a provázen je šestnácti vyobrazeními Turgeněva a jeho přátel.

HUMMEL, Leipzig 1927, Bo Yin Ra: So sollt ihr beten, cena 2.50 Mk. Sbíрка indických modliteb, výkřiků k Nejvyššímu. Modlitby pestré, žhavé, ale přece tolik mnohoslovné. Jako básně jsou velkolepé, prochvívající duši. Celá bohatá duše Indie se v nich jeví. Doklad duše jiných atmosfér, toužící do náručí Božího. S. B.

Bo Yin Ra: Die Ehe. 246 str. 6 Mk. Krásné, občas velmi hluboké myšlenky suverenním slohem psané. Autor probírá s uznáním hodnou vážností problémy manželství. Předpokládá jeho nerozlučitelnost, bojuje proti celibátu, ač nepochopil úplně motiv křesťanské zdrženlivosti. A. Scherzer.

KLOTZ, Gotha 1927: Mechtild von Magdeburg: Das fließende Licht, str. 95. Vkusný výbor, žel, že jen výbor z mystického spisu sestry Mechtildy. Překlad jest volný, svěží a dávající vychutnati krásu tajemných hloubek knihy. Knihu doporučuji všem, kterým se nepodařilo obstarati si úplný a dokonalý překlad vydaný Dobrým dílem ve Staré Říši. S. B.

KOSEL-PUSTET, München 1927, Haecker: Christentum und Kultur, str. 274, 5.50 Mk. Haecker patří k nejjemnějším spisovatelům Německa. Přísný, hluboký myslitel. Podrobuje zasloužené kritice absurdní snahy oddělit kulturu od křesťanství. Neobyčejné ceny je studie o kard. Newmanovi a o Thompsonovi. Kniha pro literáty a theology, neboť jest vášnivým vyznáním ducha, který se propracovával k jednotě. S. B.

L. KUNCÍŘ, Praha II., Voršilská, MUDr. R. Hynek: Stigmatisovaná z Konnersreuthu. Str. 122, cena 15 Kč. — Knížka tato jest více než pouhý posudek věřícího lékaře o Neumannové. Je to vlastně programové pojednání odborníka v metapsychice a celém okultismu o záhadách duší světů. Jediné, co se mi nelíbí, je příležitostné přečeňování symboliky kříže a obřadů (na prvních deseti stránkách). Jinak musíme p. autorovi za knihu býti vděční a doporučil bych ji pozornosti všech katolíků, hlavně theologů, a inteligentů. Je to první pokus z naší vlasti, ukázati souvislosti tak záhadné v duševních dějstvích (hlavně str. 60 násl.) a v ničem neodporující víře ani theologii, ani nejnovějšímu nábožensko-historickému badání. —es—

KYTLICOVÁ P., Tasov, Deml Jakub: Do lepších dob, luxusní úprava, 50 Kč. Sbírká zajímavých dokumentů z prvých bojů J. Demla proti modernismu a jejímu odnoži katol. moderně u nás. Jsou to dokumenty vážné, jež dají vážně se zamysliť a jež nám, pozdějším tolik vysvětlují Přemožení modernismu, který se u nás ploše specialisoval na reformismus, jest velkou zásluhou Pia X. a je opravdu předzvěstí lepších dob. S. B.

MACIOCE ET PISANI, Isola del Liri (Itálie), Clemens a Terzorio O. M. Cap.: Manuale historicum Missionum Ordinis Minorum Capuccinorum. 1926, stran 516, cena? — Velmi cenná kniha pro studium misí. Autor neměl snadný úkol shrnouti na poměrně málo stran dějiny misijního podílu 00. kapucínů. Snažil se o stručnost, proto zaznačuje jen nejnnutnější údaje, podrobnosti si dlužno vyhledati v různých uvedených pramenech. Nemálo cenná je obšírná bibliografie o kapucínských misích; bohužel i kapucíni jsou ve své práci ohrožováni největším nepřítelem — nedostatkem dorostu. Dej Bůh, aby odměnou za vykonanou obrovskou práci v misích nově rozkvetl jejich strom! Knížku velmi doporučuji, zvláště tem, kdo zajímají se o dějiny misí. I. F. P.

MAME, Tours 1927: Le nuage de l'Inconnaissance, stran 420. Francouzští benediktini vykonali záslužné dílo novou sbírkou anglických mystiků, mezi nimiž tento slavný řád má tolik zástupců. Prostým slohem, živým a pestrým, jakoby dnes psaným, podává neznámý autor praktické pokyny pro rozjímavý život. Cítíme z díla, že pisatel sám prošel temnem a ohněm a světlem Božím. K. R.

MAME, Tours 1927: Révelations de l'Amour divin a Julienne de Norwich récluse du XIV. siècle. — Francouzské vydání spisů této „vidoucí“ vyšlo právě v též čas. Překlad byl pořízen Dom Meunierem. Jest plynutý a čistý, čte se snadněji než německý. Jest také lacinější. Dle znalosti jazyka může si každý zájemce vybrati. S. B.

MEINER F., Leipzig: 1. Die Religionswissenschaft der Gegenwart in Selbstdarstellungen. Protestantische Theologen II. 80, 238 str., 12 Mk. — 2. Die Philosophie der Gegenwart in Selbstdarstellungen: Sonderhefte: Cl. Baeumker, H. Driesch, C. Gutberlet, Keyserling, A. Messer, W. Stern, E. Trochtich. S radostí recensujeme také svazek jednající o prot. theologích známé sbírky: „Wissenschaft der Gegenwart in Selbstdarstellungen.“ Jsme si jisti, že tato vzácná sbírka je další cestou k vzájemnému porozumění vedoucích mužů rozličného světového názoru. Svazek jedná o následujících theologích: K. Beth, K. Girgensolm, H. Lietzmann, Fr. Lvofs, O. Procksch, H. Schaefer. Zvláště nás zajímá příspěvek H. Lietzmann, známého berlínského znalce starokřesťanství a liturgického badatele. Tyto autoergobiografie nejen nás seznamují s vědeckým dílem autorů a s genesí jejich životního díla, nýbrž sblíží nás také s každým autorem jako člověkem. Velmi praktickou myšlenku uskutečnilo nakladatelství Meiner vydáváním zvláštních otisků (Sonderdrucke) ze svazků „Philosophie“. Každý zvláštní otisk stojí 1—2 Mk, cena, která umožňuje každému, by si ho pořídil. Upozorňujeme naše čtenáře na sešity: Cl. Baeumker, H. Driesch, A. Dyroff, C. Gutberlet, A. Messer, P. Natorp, J. Reinke. Očekáváme se zájmem ohlášené příspěvkou A. Gemelli-ho a M. Schelera. Asop.

MESSAGER PAROISSIAL, Montréal, Kanada, E. Lecompte S. J.: Catherine Tekakwitka. — 1927, str. 296, cena ? — Milost Boží nezná rozdílu v rase — dá růsti světcům i mezi rudými lidskými syny... Na březích kanadské řeky Mohawku vyrostla koncem 17. stol. lilie svaté čistoty, a živé lásky k Bohu; žila pro nás v neznámu, ale Boží prozřetelnost udržela a šíří její svatou památku. Dílo nemohu posouditi po historické stránce, jest i pro mne novým zjevem; ale o ceně jejího příkladu jest mi vydati nejlepší svědectví. Kdo miluješ misie, znovu se povzbudíš ... I. F. P.

J. C. B. MOHR (Paul Siebeck), Tübingen: Religion in Geschichte und Gegenwart, Lieferg. 18., 19, Christentum-Czersky. — Zajímavý souhrn evangel. theologie o Kristu, christologii, křesťanství.

MULLER (Ars Sacra), Antonius von Padua: Wie man das selige Leben finde, 1927, str. 200, cena 3.60 Mk. Neúnavný kazatel mystických pohledů církve Karrer překládá dílo z kázání sv. Antonína. Karrer chce ukázati sv. Antonína ještě jinak, než jak je znám; sv. Antonín velký a neúnavný lovec duší, který se stravoval apoštol, ohněm, zapaluje ještě dnes z těchto promluv, zapalujících duše pro věčné štěstí. Nevím ani jak dosti doporučiti těm, kteří by chtěli snížit světce tak nadpřirozeného rozpětí na pouhého hledače ztracených věcí pozemských. A. M.

Kühnel: Gottesfahrt, 32 str., 1.25 Mk. Další svazeček roztomilých knížek Mullerových. Kniha podává snad největšího duchovního vůdce v Německu i za hranicemi. Mluví o duši k duši. Vřele doporučuji. S. B.

OPATSTVÍ EMAUZSKÉ, Praha: Hod Boží vánoční (Církevní hodinky a mše sv. o vánocích). — Stran 160, kapesní formát, cena 8 Kč. — Není radostnějších dní nad vánoce. Všechno volá v duši po radosti, po něže Dítěte v jesličkách, která věrná duše v církvi se s radostí neponoří do hloubek církevní služby-oficia ke cti Zrozeného. „Hod Boží vánoční“ v novém a úplném překladu (synopticky s latinským zněním) emauzských benediktinů obsahuje všechny části Božích služeb celého svátku (hodinky a formuláře vánočních mší sv.). Jistě po této knize sáhne každý, kdo chce ve spojení s církvi sv. dokonale prožiti chvíle dne. Překlad je velmi pečlivý. —i—

P. Vilém ONDRÁČEK, Can. Praem, Praha-Strahov, Strahov. — 1927, str. 116+4 fotogr., cena ? Slavná třetí storočnice sv. Norberta zrovna nutila k popsání dějů jeho pražského sídla — Sionu strahovského. Dýchají ty stránky láskou k sídlu premonstrátů; kolik tu zajímavých obrázků z našich náboženských a kulturních dějin! Neopomenou přečísti milovníci Sionu a církevních dějin u nás. —a—

PLON, Paris, Marcel Brion: Bartholomé de las Casas, Pére des Indiens (Roseau d'Or 21); 1927, stran 309, cena 18 frs. — Objevení a dobytí Ameriky má velmi stinné stránky. Tím více vystupuje vzácná postava dominikána a biskupa Bartoloměje de las Casas, „Otce Indiánů“, bojovníka za práva slabších. Každého čtenáře se dotkne veliká epopěj Casasových zápasů se smečkou dobyvatelů, ochránců a jak se všichni ti chtivci zlata a moci jmenovali ve svém násilnictví. Vtělená myšlenka církve o apoštolátě u pohanů — láskou získati Kristu národy; kromě právních a společenských zásad v poměru k podrobeným, kde před Bartolomějem musí skloniti hlavu i dnešní právník a sociolog. Předmět knížky zajímá všechny vzdělané vrstvy a právem mohu na ni s nejlepším svědomím poukázati. I.F.P.

SESTRY NEP. POČ. P. MARIE V PŘEROVĚ, Duch sv. Terezie Ježíškovy. 1927, str. 245, cena ? Jaký zájem je v celém světě o tuto vpravdě moderní světici, možno souditi z toho, že její svěživotopis vyšel již ve více než 2 milionech výtiscích. Jsme tedy velmi vděčni za tuto knihu, která dovede uchvátit svou prostotou, pronikající až do hlubin duše, aby každého zapálila velkou láskou k Bohu. Kniha věrně tlumočí velký odkaz sv. Terezie, dětinou oddanost a lásku k Bohu a to tak silně, že se nelze ubránit jejímu vlivu. Kniha je pro každého a porozumí jí každý podle výše své inteligence. Rg.

SCHOENINGH, Paderborn, Spiess: Die Religionstheorie von Ernst Troeltsch. 8°, 603 str., 19 Mk. E. Troeltsch (zemřel 1923), jeden z vedoucích theologů protestantismu a největší filosof — dějin přítomné doby zasloužil si právem povšimnutí ze strany katolické theologie. S. mu věnuje studii, která svědčí o hluboké učnosti autora a výborně analyzuje myšlení Troeltschovo a moderní protestantské theologie. Po přehledu o krisi v něm. protestantismu zkouší S. prameny, ze kterých čerpal T. Zkoumá jeho poměr ke Kantovi, Lotzeovi, Diltheyovi, k neokantianismu, k M. Weberovi a R. Euckenovi; v druhé části studie analyzuje Troeltschův systém náboženství (poznávací systém náb.,

pojem víry). V 3. jedná o jeho principech historicko-filosofických. Dílo končí tématem: Katol. nauka a Troeltschův evolucionismus.

A. Scherzer.

Juliana von Norwich, 1927, str. 190, 4.20 Mk. Nové dokonalé Karrerovo vydání těchto zjevení Boží lásky. Knihu lze srovnati jen s něžnými spisy Jindřicha Suso. Zjevení Juliany z Norwichu patří k nejvzácnějším plodům středověku. Kniha jest zdravou četbou podávající důležité pokyny pro vnitřní život všech, kteří se snaží o svatost. S. B.

SOCIETA EDITRICE INTERNAZIONALE, Milano 1927, Dante: La divina commedia (Purgatorio). Nové, dobré školské vydání Danteovy „Božské komedie“ s četnými poznámkami a s výkladem prof. Pietroboniho. Doporučuji toto laciné a cenné vydání. S. B.

SPES, Paris, A. Bessiéres S. J.: Pour le Pape. 1927, stran 204, cena 9 frs. — Časová potřeba — nepoddajnost členů Action Francaise vůči sv. Otci — vyvolala tuto knihu. Z děl jedenácti synů církve i vlasti vybral autor místa o papežství, aby vzpurným duchům mluvili zemřelí... o poslušnosti, o věrnosti, o oddanosti, o hodnotě neomylného pastýře. Neboť není každému dáno „viděti sám do hloubek“. Četl jsem s pohnutím. —c—

R. Du Ponceau: L'Église et la peine des hommes. - I. Des Origines au Moyen-Age, II. Du XVIe siecle á nos jours — brožury po 32 str., po 0.90 frs. — Církev-lékařka lidské sociální bídy. Dobrá mosaika obrázků, přístupná a určená širokým vrstvám. —a

Mgr. Sagot du Vauroux: Pie XI. et l'Action Francaise. — 1927, stran VIII+127, cena 6.50 frs. — L'Église catholique et l'Action Francaise (Documents romains) — 1927, stran 91, cena 3.25 frs. Po odsouzení Action Francaise nastalo ve Francii mezi katolíky veliké třibení duchů; není to věru pro celý katol. svět bezvýznamná událost. Vždyť tolikrát promluvil Učitel a jeho bratři na palčivé otázky státního života občanů. Těžko sledovati všechno v denících a proto mi byly velmi vítané tyto dva spisky. Msgr. Sagot du Vauroux nás staví před celou věc v jejím historickém i dnešním okolí. Byl jsem velmi uspokojen, neboť se mi zde dostalo věrného poučení hojně dokumentovaného. V římských dokumentech jsou sesbírány výroky sv. Otce a posv. kongregace Officia ve věci A. F., články z Osservatore R. a korespondence franc. biskupů s Římem. Rozhodně prospěšné knihy pro ty, kdo se zajímají zvláště o poměr náboženského života k občanskému. - c -

SOC. TIP. LEONARDO DA VINCI, Citta di Castello, P. Girolamo: Vita popolare di S. Francesco d'Assisi — 1925, stran 350, cena 10 lir. — Většina čtenářů se nezajímá o spory o časových a jiných okolnostech života světce; chce jeho život vidět, slyšet zníti tím, proč je svatým... a ne se topit v moři kritických poznámek. Ve dvou stech obrazech prodchlých jižní živostí je zachycen celý život Františkův. Lidu se bude líbiti plastičnost a vyprávěcím půvabem. —i—

Z časopisů:

Hochland, 2. Nr., Kösel, München. Druhé číslo jest bohaté svou velkou studií Soltykofovou o obrození východu latinskou kulturou. Studie je velice bystře a realisticky psaná. Zajímavý je portrét literáta G. Brandesa. Pastor tu podává úryvek z dalšího svazku Dějin papežů: Sv. Vincenc z Pauly.

Stimmen der Zeit, Nro. 2. (Herder, Freiburg). Na první pohled zaujme vás pokus o řešení krise v tak zvané katolické literatuře. Kugler studuje dvě dosti neznámé kulturní epochy izraelských dějin od 9. do 6. století př. Kristem. Přebohaté jsou rozhledy a literatura. Stále stejně vysoká úroveň tohoto informativního časopisu.

Quartalschrift, Nro. 4. (Linz). Nesmírně bohatá klenotnice theologických pokladů. Studie z pastorece, manželského práva, pokyny pro zpovědnici, exegetické pokyny a studie, důležité pasáže z morálky soukromé i veřejné, otázka anody a moderních tanců, to vše zajímá dnes horlivého kněze a o tom všem jedná s vážností odborníků toto poslední číslo. Nemůžeme duhovenstvu dosti doporučiti.

Zeitschrift für Ascese u. Mystik (Tyrolia, Innsbruck). Právě byl ukončen druhý ročník této odborné revue. Rada vzácných studií, náběhů k řešení sporných otázek. Časopis jest vydávaný a skoro výlučně psaný jesuity. Hluboké

studie jsou věnovány exerciciím sv. Ignáce. Velký jest též počet historických studií o faktech, knihách a osobnostech asketicko-mystického zájmu. Pro odborníky a vůdce duchovní nepostradatelný časopis.

Bulletin Catholique International. — M. Ch. Gravey, 30, rue des Créneaux, Triel—sur-Seine (S.-et-O.); II. ročník, ročně 3 fr. švýc. (15 franc. fr.).— „Blahoslavení pokojní...“, tak asi bych vyjádřil účel a tím i program měsíčníku B. C. I.; chtějí buditi svědomí katolíků, u nichž ještě nedozněla ozvěna národnostních záští. Nemluví jen o teorii, žádá také praxi „eucharistické mezinárodní neděle“, tj. sv. přijímání v první neděli v měsíci na usmíření národů. Katolíci také zapomínávají na osmero blahoslavenství, zdaž tak se neposílí. I. F. P.

Bulletin des Missions, L'Abbaye bénédictine de St. André, Lophem—lez—Bruges, Belgie. Ročník 23, roční předplatné pro Č. S. R. 25 fr. — Výborný dvouměsíční list informující o důležitých misijních otázkách. Velmi pečlivá úprava napovídá mnoho o ceně časopisu. I. F. P.

Po redakční uzávěrce došly tyto knihy:

DOUGALL'S ÉDUCATIONAL, London: Etymological and Biographical Dictionary. Nezbytná pomůcka pro vědeckého pracovníka užívajícího anglické literatury. Poučuje o přesném významu cizích slov, užívaných v angličtině, jež mají též velice jemné odstíny ve významu. S. B.

GRASSET, Jouglet: Frères, str. 240, cena 12 frs. Dost nudný román nudného obsahu, třeba se autor snažil o dráždivost dost a dost. Řeší tragiku do viny zvolna se zaplétající vdané ženy, jež koketerií ničí štěstí dvou bytostí. Spis je dokumentem viny samy sebe trestající. Kniha úpadku Jougletovy tvorby. K. M.

Příště posoudíme:

LES BELLES LETTRES, Paris: La chanson de la sainte Foy, 2 díly, 60 frs.

GÁBALDA, Paris, Gardeil: La structure de l'ame et la connaissance mystique.

GILL, Dublin, Fahey: Mental Prayer.

EDITORIAL FIDES, Pastor: La santidad es amor, Los caracteres del divino amor.

MULLER, München, Federes-Beckert: Und hať ein Blumlein bracht.

BLOUD ET GAY: Ste Douceline, provenčálský text ze XIV. století.

Gerlach Peter, Jen Boha chci!

(Soliloquium c. XXXII.)

Ó, bys mne políbil polibkem svých úst! 1 Kéž by Slovo, Ženich, se spojilo se mnou, kéž by neustále přebývala u mne Moudrost — a pak je mně lhostejné, jsem-li pohrdán nebem i zemí a vším, co obsahují! Vůbec si toho nevšímám.

1) Pís. I. 1.

Ale odepře-li mně Slovo svůj polibek, ach, nic pak, co není Bůh, mě nemůže potěšiti; neboť co má člověk ze všech záležitostí světských, v nichž není Boha? Ať se člověk vyšine na jakkoliv vysoký stupeň, co z toho má, neslouží-li to ke stále užšímu spojení s Bohem, pravou vnitřní svobodou? Právě tato svoboda dává uniknouti každé službě cizí a dovoluje názíratí očima srdce na věci vnitřní, jež se jí jeví tak zřejmé, tak nenucené, tak schopné uchvátit člověka, kdežto smyslům tělesným připadají docela jinak.

Nemiluje-li člověk chudobu, pohrdání, prostotu, není-li mu svět břemenem a nejeví-li se jeho zrakům nízkým, jestliže před každou záležitostí, před každým zájmem nedovede se ukázat dokonalým, vyspělým, vážným, má ze všeho jen

velkou škodu a já pokládám za plevy vše, co by snad tak získal. A jestliže necítí svou škodu, to znamená, že cizáci mu užírají sílu, 2 zatím co on o tom neví.

2) *Os. VII. 9.*

Hle, on umírá a Pán ho volá k sobě. — Čím se může prokázati, ne-li svým duchovním spojením a sjednocením s Ježíšem?...